

Nemzetek Európája

**A Jobbik programja
a magyar önrendelkezésért
és a társadalmi felemelkedésért**

2014., EP-választás

Tartalomjegyzék

Vona Gábor köszöntője	3
Morvai Krisztina bevezetője	5
1. Uniós választások Magyarországon – a 2014-es döntés tétje	7
2. Hogyan jutottunk ideáig? – a Montánuniótól a Lisszaboni Szerződésig	10
3. Tovább a birodalomhoz vezető úton – a lisszaboni szerződés	16
4. A szebb jövő – Brüsszel-központú birodalom helyett a Nemzetek Európája	18
5. A rendeletek kalodájában – az Unió gazdaságpolitikája	22
6. A Jobbik gazdasági alternatíva – helyi gazdaság és keleti piacbővítés	28
7. Termőföldünk megvédése – nemzeti létünk alapja	31
8. Uniós energiapolitika – nemzeti érdekérvényesítés	34
9. Csatlakozásunk mérlege – nem minden arany, ami fénylik	37
10. Orbán Viktor gazdasági szabadságharca	43
11. Helyünk Európában – szerepünk az Európai Parlamentben	46

Előszó

Amikor belevágunk egy választási kampányba, nagyon sok kérdés merül fel. Mennyire sikerül eljuttatni az üzeneteket az emberekhez? Mennyiben tudjuk megtalálni a legfontosabb, a legszélesebb társadalmi kört érdeklő mondani-valót? Milyen mértékben lehet mozgósítani a saját szavazóbázist? Megannyi kérdés, amely végig bizonytalanságban tartja a pártokat. Amikor tehát elkezdődik egy kampány, sohasem tudhatjuk, hogyan ér majd véget. Azt azonban pontosan tudjuk, hogyan kezdődik. Ez pedig ugyanolyan fontos.

Kezdődhet ugyanis tiszta lelkiismerettel, és kezdődhet rossz lelkiismerettel. Az előbbihez két dolog kell: hiteles program és hiteles jelöltek. Hála Istennek, nekünk a programunk is, és a jelöltjeink is hitelesek. A 2014-es kampányba ezért tisztességes lelkülettel és tisztességes célokkal vághatunk bele. A 2009-es uniós választási programunkban felvetett kérdéseinket az eltelt öt év tökéletesen visszaigazolta. Ez a mostani program annak a szerves folytatása; már akkor felismertük a legfontosabb területeket, amelyeken változtatni szükséges, de azzal is szembesülnünk kellett, hogy sok dolog meg is változott.

Az európai folyamatok egyre rosszabb irányt vettek. Amíg korábban csak elméleti szinten vetődött fel az Európai Egyesült Államok ötlete, mára már az elhúzódó gazdasági válság kezelésének szinte egyöntetűen elfogadott formájának számít. A brüsszeli bürokrácia súlya egyre nyomasztóbb, miközben az ember azt érzi, az ott ülőknek vajmi kevés közük van a valósághoz. Ha pedig saját hazánkat nézzük, azt látjuk, hogy tízévnyi tagság után az emberek élet-színvonalra továbbra is elmarad a nyugatiakétól. A hazai tulajdonú gazdaság szinte megszűnt, a magyar vállalkozások versenyképtelenné váltak, az emberek százezrei menekülnek el a hazájukból. A magyar föld pedig végveszélybe került, csak hogy a legfontosabb problémákat említsem.

Nem mindegy, hogy Brüsszelben kik és milyen programmal képviselik a magyar embereket. Mi hiteles embereket és egy nagyszerű programot ajánlunk. Meggyőződésem, hogy most dől el Európa sorsa, az előttünk álló uniós ciklus alatt. Nem mindegy, kiknek szavaz bizalmat.

Vona Gábor
a Jobbik elnöke

Bevezető

Két értékrend áll szemben egymással. Az egyik a nagytőke, a multinacionális vállalatok és a bankok értékrendje, a másik a munkavállalóké, kisvállalkozóké, kisgazdáké. Az Európai Unió ez idő szerint az első értékrendet képviseli. Ez az egyik nagy baja. Az igazságtalanság és emberellenesség. Kicsit tudományosabban fogalmazva: a neoliberais gazdaság- és társadalompolitika, valamint a globális szabad kereskedelem dicsóítóes gyakorlása – természetesen világszerte a helyben élő falusi emberek, gazdálkodók, családi vállalkozók, a helyi ipar és mezőgazdaság kárára, sok-sok szenvedést hozva az úgynevezett „kisemberekre”.

A másik nagy baja pedig, hogy – pontosan ennek az értékrendnek a minél sikeresebb megvalósítása s a kivételezettek számára minél korlátlanabb lehetőségek megszerzése érdekében – egyre többet kíván elvonni a nemzetek, a tagállamok önállóságából, s egyre inkább az Európai Egyesült Államok irányába halad. Azaz: a jelenlegi 28 önálló tagállamból s a majd később csatlakozókból egyetlen nagy, Brüsszelből irányított föderális (szövetségi) államot kíván létrehozni.

Hogyan is működik az Európai Unió s annak részeként az Európai Parlament, amelynek összetételéről és így szellemiségéről a magyar emberek is dönthetnek 2014. május 25-én? Öt év tapasztalataival a fejemben erről hosszú oldalakon át tudnék írni – s nem túl szépeket. Ehelyett rendhagyó módon arra kérem a kedves Olvasót, hogy csukja be a szemét, és képzelje el a következő jelenetet! Az EU önálló városrésznyi, lélektelen üvegépületeinek egyike mellett áll egy előkelő étterem. Az egyik bensőséges hangulatú sarokasztalnál két elegáns öltönyös, nyakkendős úriember beszélget. Egyikőjük elővesz két borítékot. Az egyikben egy csekk lapul, rajta jókora összeggel. A másikban egy kívánságlista. A két borítékot jelentőségteljesen egymáshoz szorítva átnyújtja beszélgetőtársának, aki köszönettel elfogadja. Mosolyognak. Mosolyognak egymásra, s mosolyognak a félmilliárd európai naivságán, illetve tehetetlenségén. A borítékok átadója egyike annak a többet ezer fizetett alkalmazottnak, akik a bankvilág, illetve a multicégek „lobbistái”, azaz érdekérvényesítő kijáróemberei. Az átvevő a hatalmas

európai bizottsági bürokrácia valamelyik főembere vagy az egyik európai parlamenti pártfrakció vezetőségi tagja. Hogyhogy nem a beszélgetést követően oda fog hatni, hogy a kívánságlistának megfelelő döntések szülessenek az Unióban. Ennyi. Igen, ez így megy. S attól tartok, hasonlóan megy a magyar döntéshozatalban is. Mindkét szintéren jellemző a politikai és a gazdasági hatalom, illetve hatalmasságok totális összefonódása, a közpénzek és pozíciók egymás közötti osztogatása, s a klikkhez nem tartozók átverése, sok esetben nyomorúságba döntése.

Nem csoda, hogy sok „régimotoros”, aki úgy gondolta, hogy ez örökké így mehet majd, a mai napig nem tudja megemészteni, hogy porszem került a gépezetbe, s megjelent a Jobbik, egy új erő a magyar és az uniós politika színterén, mely rámutat: a király meztelen. Aki fehéren-feketén bizonyítja: az Európai Unió célja Magyarországgal nem a felemelésünk, egyenjogú partnerként kezelésünk a kölcsönös előnyök jegyében, hanem a gyarmatosításunk, azaz piacaink egyre teljesebb meghódítása a külföldi árukkal és szolgáltatásokkal, s természeti erőforrásaink – így földünk, vizünk –, valamint emberi erőforrásaink megszerzése, kizsákmányolása. Az elmúlt öt évben bizonyítottuk, hogy a gyarmati függés nem természetes állapot, a szolgálai besimulás pedig nem szükséges. Magyarország a magyaroké, így az Európai Unió nem parancsnokunk, nem főnökünk, hanem egy olyan szervezet, amelynek egyenjogú tagállama vagyunk, s ezt az egyenjogúságot végre ki is kell követelnünk. Mára világossá vált: határozottságunkkal, elszántságunkkal más magyar pártokat, sőt európai politikai erőket is lépésényszerbe hoztunk, a hangnem és a mondanivaló megváltoztatására szorítottunk, ha úgy tetszik: „radikalizáltunk”.

Öt év elteltével, a jelenlegi újabb európai parlamenti választási kampány kezdetén elővettem, és ismét elolvastam 2009. évi programunkat, s az ahhoz írott bevezetőmet, amely jövőendő politizálásunk, képviselői munkánk értékrendjét foglalta össze, és mutatta be. Büszke vagyok arra, hogy ez az értékrend valóban a munkánk meghatározója volt, s arra is, hogy nem kell változtatnunk rajta. Büszke vagyok arra is, hogy sok magyar embernek be tudtuk mutatni az EU és az Európai Parlament rideg valóságát, az üresen kongó plenáris üléstermet, s a hasonlóan elhagyatott szakszerületi termeket, a viták fásultságát, szakszerületlenségét és álságosságát... Félmilliárd európai ember igazságügyi miniszterét (EU-biztosát), aki jogot soha életében nem tanult. A Szabadságjogi, Rendészeti és Igazságügyi (LIBE) Bizottságot, amelynek üléseit ki más is vezetné alelnöki minőségben, mint egy olyan egykori kormány minisztere, amely saját népe közé lövetett, s

amely emberek százait verette szét, és zárta börtönbe önkényesen. Lehete nála nagyobb szaktekintélye az emberi jogok védelmének a jó öreg Európában?

S büszke vagyok arra is, hogy a korábbi szokásokkal ellentétben őszintén mutattuk be a magyar valóságot „odakint”. Nem a bankárok és nagytőkések szemszögéből persze, hanem az összeszerelő üzemekben 200–250 eurós havi bérért dolgozó munkások, a földjüktől megfosztott, s a leszorított felvásárlási árak és a beáramló külföldi élelmiszer miatt ellehetetlenült gazdák, a saját államuk által szinte bűnözőkként kezelt kisvállalkozók szemszögéből. De megosztottuk a hazájukat megfelelő munkalehetőség vagy jövedelem híján elhagyni kényszerülők történeteit, az uzsorás devizahitelek terheitől szenvedők vagy éppen az erőszakos bűncselekményektől vagy a terménylopásoktól féltő magyar emberek tapasztalatait is. S persze a trianoni gyalázat terhét cipelő testvéreink fájdalmát, igazságot és nemzeti önrendelkezést követelve az elszakított területeken élő magyaroknak.

A legbüszkébb arra vagyok, hogy bebizonyítottuk: mi, magyarok, nemcsak elszenvedői, hanem alakítói is lehetünk a saját sorsunknak, sőt az Európai Uniónak is. Példát tudunk adni másoknak is bátorságból, szókimondásból, lényeglátásból, igazságkeresésből. Felróhatjuk jogfosztottságunkat, követelhetjük jogainkat és egyenlő méltóságunkat. Követelhetjük, hogy vessenek véget a politikai és gazdasági hatalom összefonódásának, a korrupciónak, a kevés kivételezett érdekei szolgálatának, s mások gyarmati függésben tartásának. Követelhetjük az önrendelkezéssel bíró nemzetek laza s kölcsönös előnyökkel járó kapcsolatán alapuló Európát, a Nemzetek Európáját az Európai Egyesült Államok helyett.

S hogy mindezt milyen erővel és milyen sikerrel tehetjük, az Önön múlik, kedves Olvasó, s a magyar választópolgárokon. Kérem, győzzön meg minél többeket, hogy éljenek választójogukkal, s 2014. május 25-én válaszszák a Jobbikot! Köszönöm szépen!

Hittel, reménnyel, szeretettel:

Morvai Krisztina

a Jobbik EP-listavezetője

1. Uniós választások Magyarországon – a 2014-es döntés tétje

A magyar választók május 25-én harmadik alkalommal dönthetnek arról, hogy mely pártok jelöltjeit és milyen arányban küldik az Európai Parlamentbe.

Az első alkalomra 2004 júniusában, alig egy évvel az uniós tagságunkról formailag döntő 2003. április 12-ei népszavazást követően került sor. A „formai” jelző használatát az indokolja, hogy a döntést megelőzően a magyar lakosság hamis, egyoldalú tájékoztatást kapott a tagság várható következményeiről, annak csak – a később jórészt nem is teljesülő – előnyeiről hallhatott. A tájékoztatás céljából létrehozott Európai Uniós Kommunikációs Közalapítvány az egyoldalúságban addig ment, hogy deklaráltan csak a belépés mellett érvelő szervezeteknek juttatott támogatást a rendelkezésére bocsátott több milliárd forintnyi közpénzből. Az akkor még nem pártként, hanem mozgalomként működő Jobbik a belépés ellen kampányolt, elsősorban az elfogadhatatlan, diszkriminatív, előnytelen csatlakozási feltételeket hangsúlyozva.

Érdemes megemlíteni, hogy a népszavazás sem a jelenlegi, sem a 1997. novemberi NATO-népszavazás előtt hatályos törvény szerint nem lett volna érvényes, mivel nem teljesült az 50%-os részvételi arány. Politikai elitünk kínosan ügyelt arra, nehogy érvénytelen népszavazásokkal folt kerüljön makulátlan euroatlanti elkötelezettségükre, ezért 2007 októberében kétharmados összefogással módosították az Alkotmányt, kiiktatva az 50%-os részvételi határt. (Aztán a 2012. január 1-jén hatályba lépett Alaptörvényben a Fidesz-kétharmad saját hatalmi szempontjaira tekintettel visszaállította ezt a küszöböt.)

A 2004-es EP-választásra a Jobbik Magyarorszáéért Mozgalom úgy tekintett, mint egy megismételt csatlakozási döntésre – természetesen nem jogi, hanem tartalmi, politikai értelemben. Ennek a felfogásnak a választástól való távolmaradás és az arra való felhívás felelt meg. A magyar lakosság csalódottságát jelzi, hogy alig egy évvel a taggá válásunk után a népszavazás 45,6%-os részvételét is jelentősen alulmúlva a választásra jogosultak mindössze 38,5%-a járult az urnákhoz.

A 2009-es európai választást megelőzően az Unió jövőjét érintő, alapvető

döntések születtek, illetve részben éppen nem születtek meg. Az Európai Unió jövőjét meghatározó alapdokumentum, az „Alkotmányos szerződés” a francia és a holland népszavazáson elbukott, miközben a brüsszeli előkészítők azt állították, hogy ezzel az Unió lakosságának igényét teljesítik. Ezt követően az állandóan demokráciát mantrázó európai politikai elit cinikus módon úgy döntött, hogy az Alkotmány helyett a „Reformszerződés” elnevezést használva kikerülhetik a nép közvetlen döntését, elég lesz a parlamentek általi elfogadtatás. Így született meg az a Lisszaboni Szerződés, amelyik megnyitotta az utat egy szorosabb integráció – nevezük meg érthetőbben: az Európai Egyesült Államok – megeremtésének irányába. Egyedül Írország alkotmánya írta elő ebben az esetben is a népszavazást, és azon a ratifikálás el is bukott. Ezt követően az ír kormány újabb népszavazást írt ki, amely előtt Brüsszel az írek különböző igényeit teljesítette, több kötelezettség alól mentességet biztosított számukra, így a megismételt döntés végül az igenek többségét hozta. (Természetesen elsőként a magyar országgyűlés ratifikálta a lisszaboni szerződést, miközben még az egységes szöveg sem állt rendelkezésre. A Fidesz közreműködésével teljesítette Gyurcsány Ferenc erre a kétes dicsőségű elsősége tett szolgai ígéretét.)

Az előzőekben vázolt folyamat szerte Európában megerősítette az ún. euroskeptikus pártok támogatottságát, így a Jobbikét is. Lehetővé vált, hogy a 2009-ben megválasztandó uniós parlamentben számottevő arányban jelenjenek meg ezek a politikai erők. A Jobbik Magyarországiért Mozgalom minden előzetes várakozást felülmúlva 14,4%-os eredménnyel három képviselői helyet szerzett. Az elmúlt években a Jobbik meghatározó közreműködésével jött létre az EP által európai szintű pártként elfogadott Nemzeti Mozgalmak Európai Szövetsége, amelynek jelenlegi elnöke Kovács Béla, a Jobbik képviselője.

Az elmúlt öt évben az Európai Unió jövőjét tekintve kettős folyamat ment végbe. Az Európai Bizottság és néhány meghatározó tagállam elkötelezte magát a szorosabb integráció, egy föderatív állam kiépítése mellett. Ennek a szándéknak mind Barroso bizottsági elnök, mind Angela Merkel német kancellár több alkalommal nyíltan hangot adott. Ugyanakkor szerte Európában megerősödtek az ezt elutasító pártok, mozgalmak.

A 2008-as pénzügyi világválság tovább gyűrűző és tartós hatásaként jobb időket megélt országok kerültek csődközbe, és kényszerültek a társadalmukat súlyosan megszorító, de megoldást mégsem hozó intézkedésekre. A 2004-ben és 2007-ben csatlakozott országok lakosságának is rá kellett éb-

rednie arra, hogy a felzárkózásuk nem történik meg. Az oly sokat emlegetett közös Európa-háznak nem a szalonjába, hanem csak a cselédszobájába kerültek, kerültünk be. A csatlakozás előnyeinek sulykolása egyetlen félrevezető adatra épül, a Brüsszeltől kapott források és a közvetlen tagállami befizetések pozitív szaldójára. Így van ez Magyarország esetében is. A Jobbik benyújtotta az Országgyűlésnek azt a határozati javaslatát, amellyel az uniós csatlakozásunk előnyeit és hátrányait számba vevő eseti bizottságot állította volna fel, a közvetlen és közvetett hatásokat egyaránt mérlegre téve. A kétharmados kormánytöbbség elutasította a kezdeményezést, nem volt hajlandó nyilvánosan felállítani a komplex, minden tényezőt figyelembe vevő mérleget – ami egyébként a Jobbik szakértői elemzése szerint egyértelműen negatív.

Az utóbbi évek közvélemény-kutatásai bizonyították, hogy a magyar lakosság is érzékeli ezt a helyzetet. Az Eurobarométer által feltett kérdésre: „Jó dolognak tartja-e Ön, hogy országa az Európai Unió tagja?”, a magyar megkérdezetteknek mindössze 36%-a válaszolt igennel (2012-ben végzett mérés). A Századvég adatai is azt jelezték, hogy a megfordult az arány, túlsúlyba kerültek az uniót negatívan megítélők. A további szorosabb európai integrációt pedig a megkérdezettek 67%-a utasította el. Ez az a tendencia, ami erőteljesen jelentkezik az olyan nyugat-európai országokban is, mint Nagy-Britannia vagy Hollandia, ők is túlzásnak tartják azt a mértéket, amelyben önrendelkezésüket átadták Brüsszelnek.

A 2014-es EP-választások sorsdöntők lehetnek Európa népei számára. Továbbhalad-e a Brüsszel-központú birodalomépítés, a tagországok önrendelkezésének további feladása, egy föderatív állam létrehozása, vagy megvalósulhat a Nemzetek Európája-koncepció, a konföderatív Európa. A Jobbik az utóbbi célt, a magyar érdeket akarja minél nagyobb választói támogatással képviselni az új Európai Parlamentben.

Jelen választási programunk együtt kezelendő az április 6-ai országgyűlési választásokra készített „Kimondjuk. Megoldjuk.” címet viselő programmal, ezért kiemelten az uniós tagságunkkal szorosabban összefüggő területekkel foglalkozik. A „Hogyan jutottunk ideáig?” kérdés megválaszolása indokoltá tette, hogy részletesen foglalkozunk az európai együttműködés lépcsőivel, így érthetjük meg a mai helyzetet és a jövő választási lehetőségeit. Az Unió magát értékközösségnek tartja, így indokolt górcső alá venni az általa hangoztatott értékeket és azok megvalósulását a uniós gyakorlatban – összevetve a Jobbik által vallott értékrenddel.

A program kiemelten foglalkozik a gazdasággal, külön fejezetként az

energetikai kérdésekkel, az állami szuverenitás és a mezőgazdaság népeségmegtartó funkciója szempontjából meghatározó termőföldtulajdon és -művelés kérdésével. Elemezzük csatlakozásunk komplex egyenlegét, az uniós források elosztásának, nemzetgazdasági hasznosulásának tapasztalatait, a 2014–2020-as költségvetési ciklus kilátásait. Végezetül egy rövid összefoglalást adunk a 2004-ben támasztott remények és a 2014-re megismert valóság összevetésével, megfogalmazva nemzeti érdekeinknek az uniós szintéren való képviselésének követelményeit.

A program összeállításakor a Jobbik szakmai kabinetjei mellett támaszkodtunk a magyar nemzetstratégia megfogalmazásában meghatározó személyek, műhelyek munkájára is. Ezúton mondunk köszönetet Dr. Tanka Endrének, dr. Lóránt Károlynak és az Enpol2000 Társaságnak, személy szerint dr. Járosi Mártonnak, hogy hozzájárultak tanulmányaiknak, cikkeiknek a programunkban való megjelenítéséhez.

2. Hogyan jutottunk ideáig? – a Montánuniótól a lisszaboni szerződésig

Szükségesnek tartjuk áttekinteni az európai integráció történetét, bemutatva, hogy milyen újabb és újabb lépések során koncentrálnak egyre több hatalom Brüsszel kezében, míg oda jutottak, hogy egy-egy ország jogi aktusainak nyolcvan százalékát már központilag határozzák meg.

A XX. század elejétől egyre erőteljesebbé vált az Európa egységét hirdető mozgalmak tevékenysége, s ez még a II. világháború idején is folytatódott. A világháború után azonban a különböző, Európa egységéért küzdő mozgalmakat közöny és meg nem értés fogadta. A háború öt éve után a nemzeti érzés még túl erős volt ahhoz, hogy az egyes országok a nemzeti szuverenitásról komolyabb mértékben le tudjanak mondani.

A Montánunió (1951)

A francia Jean Monnet, aki hazájának a második világháború utáni újjáépítési tervén dolgozott, látta, hogy nincs még itt az idő egy komolyabb előrelépésre az egységes Európa irányába, de a kezdeti lépések már megtehetőek. Ekkor javasolta a később a francia külügyminiszter Schumanról elhíresült tervet, amely egységes német-francia acélipar megteremtésére irányult (Európai Szén és Acél Közösség – Montánunió).

Az Európai Gazdasági Közösség – EGK és az EURATOM (1957)

Az 1951-es párizsi szerződéssel létrehozott Európai Szén és Acél Közösség olyan sikeresen működött, hogy annak alapján a részt vevő hat ország (Franciaország, Németország, Belgium Luxembourg, Hollandia, Olaszország) 1957-ben megkötötte a római szerződést, és ezzel létrehozta az Európai Gazdasági Közösséget (EGK), amelynek fő célja a vámok fokozatos lebontásával egy egységes közös piac létrehozása. Az egyezmény deklarálja az aláíróknak azt a szándékát, hogy egy egyre szorosabb uniót hozzanak létre, és lényegében megfogalmazza a máig is érvényes elveket a javak és szolgáltatások, tőke és a munkaerő szabad áramlásáról, a közös vámpolitikáról harmadik országok felé, az egységes piac versenyszabályairól, és felállítja a máig is működő intézményeket, a parlamentet, a tanácsot, a bizottságot az európai bíróságot, és tanácsadó szervként felállítja az Európai Gazdasági és Szociális Tanácsot.

Az Európai Gazdasági Közösségről kötött szerződéssel egy időben egy külön szerződéssel létrehozzák az Európai Atomenergia Közösséget (EURATOM), amelynek az egyezményben deklarált célja, hogy „az atomenergia-ipar gyors létrehozásához és növekedéséhez szükséges feltételek megteremtésével hozzájáruljon a tagállamokban az életszínvonal emeléséhez és a többi országhoz fűződő kapcsolatok fejlesztéséhez”.

Az első bővítés (1973)

A közös piac sikerét látva az Egyesült Királyság is csatlakozni kívánt, pedig eredetileg nem akart belépni, és az EKG alternatívájaként 1960-ban létrehozta az Európai Szabadkereskedelmi Társulást (EFTA), amelyben az Egyesült Királyságon kívül még hat ország (a skandináv államok, Ausztria, Svájc és Portugália) vett részt. A brit belépésre végül is 1973-ban került sor, és az Egyesült Királysággal együtt a kereskedelmileg hozzá szorosan kapcsolódó Írország és Dánia is csatlakozott. Ezzel az első bővítéssel a Közös Piacot alkotó országok száma kilencre nőtt.

Ünnepélyes nyilatkozat (1983)

A nyolcvanas években az unió tovább bővült, Görögország (1981), Portugália (1986) és Spanyolország (1986) váltak tagokká, és ezzel az uniós országok száma tizenkettőre nőtt. A bővítéssel egy időben erőfeszítések történtek az integráció elmélyítésére is. E célt szolgálta a kormány- és államfők által 1983 júniusában elfogadott Ünnepélyes nyilatkozat, amelyben az integráció továbbvitele, a közösségi döntések hatáskörének kiterjesztése

mellett elsősorban a közös külpolitika szükségességét hangsúlyozták, azt, hogy az unió külpolitikai kérdésekben „egy hangon” beszéljen.

A schengeni egyezmény (1985)

Az integráció következő lépése az 1985-ös schengeni egyezmény volt, amely a részt vevő országok közötti határellenőrzés fokozatos megszüntetését tűzte ki célul, miközben megerősítették a külső határok védelmét. Az egyezményt Belgium, Hollandia, Luxemburg, Franciaország és a Német Szövetségi Köztársaság hozta létre, de később más országok (köztük olyan nem uniós tagországok is, mint Svájc vagy Norvégia) is csatlakoztak, és a jelenlegi taglétszám huszonnégy. Vannak olyan uniós országok, amelyek nem akarnak csatlakozni (például Nagy Britannia), és olyanok, amelyek csatlakoznának, de külső határaik sebezhetősége miatt egyelőre nem veszik be őket (például Románia, Bulgária).

Egységes európai okmány (1986)

Az Okmány célként állapította meg az egységes piac bevezetését 1992. december 31-éig, valamint törvénybe iktatta az Európai Politikai Együttműködést, a közös kül- és biztonságpolitika előfutárát.

Az egységes piac megkövetelte a tagállamok közötti jogharmonizáció magasabb szintre emelését, ennek érdekében mintegy 280 uniós jogszabály elfogadására került sor. A gyorsabb döntéshozatal érdekében az okmány kibővítette a minősített többségi szavazást a Tanácsban (hogy az egyes tagállamok nehezebben tudják megvétózni a jogszabályjavaslatokat), létrehozta az Európai Tanácsot, amely hivatalos keretet adott az állam- és kormányfők csúcstalálkozóinak.

A nyolcvanas évek közepétől a Nyugat-Európa egységesítésére irányuló törekvés felerősödött. Az akkor már uralomra jutott neoliberális gondolkodástól is befolyásolva a Közös Piacot ténylegesen irányító Európai Bizottság kitűzte a célt, hogy 1992-ig meg kell valósítani az áruk, szolgáltatások, a tőke és a munkaerő szabad mozgását.

A maastrichti szerződés (1992)

A maastrichti szerződés az eredeti római szerződések második nagy módosítása, és jelentősen meg is változtatta az együttműködés feltételeit. Mivel a jelenleg érvényes lisszaboni szerződés is a maastrichti szerződésen alapul (a maastrichti szerződés rendelkezései szinte változatlanul kerültek át a Lisszaboni szerződésbe), érdemes részletesebben is bemutatni a maast-

richti szerződés által hozott változásokat és azok gazdaságpolitikai, illetve politikai jelentőségét.

A maastrichti szerződés az európai közösségeket, tehát az Európai Gazdasági Közösséget, az Európai Szén- és Acél Közösséget és az Európai Atomenergia Közösséget átalakította egy hárompilléres rendszerre, amelyek együtt alkotják az Európai Uniót. Az első pillért az Európai Közösségek alkotják, ahol a döntéseket közösségi módszerrel, vagyis a Tanácsban minősített többséggel hozzák (a tagállamoknak nincs vétőjoga), a második pillér a közös kül- és biztonságpolitika, ahol a döntéshozatal kormányközi rendszeren alapul (vagyis az egyes tagállamoknak vétőjoguk van), és végül a harmadik pillér a belügyi és igazságügyi együttműködés, ahol szintén kormányközi módszerrel (a tagállamok vétőjogával) hozzák meg a döntéseket.

A maastrichti szerződés bevezette az együttdöntési eljárást, amelynek lényege, hogy egy, a bizottság által kezdeményezett jogszabály csak akkor léphet életbe, ha azt a parlament eredeti vagy módosított formájában elfogadja, így a döntéshozatalban a Tanács és a parlament azonos súlyt kapott. Megszületett az európai állampolgárság, ami azt jelenti, hogy bármelyik uniós állam polgára jogosult arra, hogy szabadon utazzon és letelepedjen az unió területén, bármely államban indulhat a helyi és európai uniós választásokon, és választójoga is van.

Végül, amitől Maastricht városának nevét szinte mindenki ismeri, az a gazdasági és monetáris unió, vagyis az euró létrehozása, a következő ún. maastrichti kritériumokkal:

- A tagországok inflációja legfeljebb 1,5 százalékkal haladhatja meg a három legkisebb inflációval rendelkező ország inflációjának átlagát.
- Az államháztartás hiánya nem lehet nagyobb a GDP 3%-ánál.
- Az államadósság nem lehet nagyobb a GDP 60%-ánál.
- A valuta árfolyamának 2 éves periódusban stabilnak kell lennie egy meghatározott sávon belül.
- A hosszú távú kamatszint 2 százaléknál nem lehet magasabb a három legkisebb inflációval rendelkező ország kamatszintjénél.

Összefoglalva megállapíthatjuk, hogy a maastrichti egyezmény megnyitotta az utat a politikai integráció felé, és számos olyan hibája volt, ami jelentős részben a jelenlegi válság forrása.

A koppenhágai kritériumok (1993)

A szocialista blokk felbomlása után a szovjet befolyástól (és katonai meg-

szállástól) mentesült közép-európai államok igényt formáltak arra, hogy az Európai Unió tagjai lehessenek. Ezt az igényt – az Egyesült Államok nyomására is, amely véglegessé akarta tenni a NATO keleti terjeszkedését – az Európai Unió el is fogadta, s az 1993. évi koppenhágai tanácsülés konkrétan is megfogalmazta a tagság feltételeit:

- Működő demokrácia (szabad és titkos választások, szabad sajtó).
- A törvény uralma (a kormány a demokratikusan hozott törvények keretei között tevékenykedhet).
- Az emberi jogok tiszteletben tartása.
- A kisebbségek elismerése és védelme.
- Működő piacgazdaság, versenyképesség az Unió piacán.

A bővítés során azonban ezeket a kritériumokat nem vették szigorúan, például egyik közép-európai csatlakozó állam sem felelt meg az ötödik kritériumnak, annak hogy vállalatai versenyképesek legyenek az Unió piacán. Persze ebből a hiányosságból később éppen a feltételeket megszabó országok profitáltak.

Az amszterdami szerződés (1997)

Az uniós integráció további lépése az európai külügyi főképviselő posztjának létrehozása volt azzal a céllal, hogy az egységes európai külpolitikának legyen képviselője („arca” a külvilág felé). Az egyezmény a schengeni megállapodást az uniós jog részévé tette, csak az Egyesült Királyság és Írország maradt ki belőle, és tartotta meg a saját határellenőrző rendszerét az időközben Svédország, Finnország és Ausztria belépésével (1995) tizenöt tagállamra bővült Unióban. Az egyezmény alapján újabb területek kerültek közösségi hatáskörbe, vagyis a minősített többségi döntéskörbe, tovább csökkentve az egyes tagországok vétójogát.

A nizzai szerződés (2001)

Az Unió bővítésének szervezeti alapjait a nizzai szerződés teremtette meg, ebben határoztak a Tanács, a Bizottság és az Európai Parlament bővítés követő felépítéséről. A szerződés meghatározta az egyes tagországok szavazatának súlyát. A bizottság tagjainak számát 27-ben maximálták, az Európai Parlament képviselői számát 732-ben határozták meg, és elosztották a mandátumokat az egyes tagországok között.

A laekeni nyilatkozattól az Európai alkotmányig (2001-2005)

Az európai szerződéseket a számos egymást követő módosítás meglehe-

tősen áttekinthetetlené tette, ezért az Európai Tanács 2001. decemberi, Laekenben rendezett csúcscrétékezletén elhatározta, hogy a szerződések egységesítése, valamint az integráció terén is továbblépni akarván összehív egy Európai Konventet, amelynek az lesz a feladata, hogy az Unió érvényes dokumentumainak felhasználásával, de az állampolgárokat is megkérdezve egy alkotmányt dolgozzanak ki a jövő Európája számára.

Eredetileg a laekeni nyilatkozat a konventet Európa népei képviselőtének szánta, a testületbe azonban meghatározó arányban azok kerültek be, akik a föderalista megoldás feltétlen hívei voltak. A lakosságnak azt a részét, amelyik a nemzetállami szuverenitás fenntartásának szükségességét hangsúlyozta, aránytalanul kevesen képviselheték.

A konvent az európai politikai elit egy önmagát kiválasztó csoportjából állt, akik közül sokan saját uniós karrierjüket tartották szem előtt, ami elsősorban az integráció előrehaladásától függött, és akik a nemzeti parlamenteket e törekvés akadályának tekintették. A konventtagok egyszer sem tették fel a kérdést, hogy vajon a szorosabb integráció-e az, amit Európa népei akarnak, vajon ez szolgálja-e legjobban érdekeiket, vagy hogy ez lenne-e a legjobb alapja az Unió további bővítésének. A vita kizárólag arra korlátozódott, hogy mely területekre lehet az Unió hatáskörét tovább kiterjeszteni.

Az alkotmányt az akkori tagállamok kormányfői 2004. október 29-én aláírták ugyan, de a ratifikálásra már nem került sor, mert két fontos alapító tagállamban, Franciaországban és Hollandiában a lakosság népszavazáson elutasította. Látva az ellenállást az Unió vezetői először abban egyeztek meg, hogy jegelik az alkotmány ratifikálásának kérdését, és egy úgynevezett „átgondolási periódust” iktatnak be, amelynek során az alkotmány tartalmát Európa-szerte megvitatják a lakossággal. Széles körű, a társadalom jelentős rétegét bevonó vitára azonban ezúttal sem került sor. A megoldást végül a francia elnök, Nicholas Sarkozy kreatív, de annál cinikusabb ötlete hozta meg. Mindenekelőtt felismerte, hogy népszavazással soha nem lehet egy alkotmányt tető alá hozni, mert a politikusaiból kiábrándult nyugat-európai polgárok jelentős része ellene fog szavazni, függetlenül attól, hogy mi annak tényleges tartalma, pusztán azért, mert elege van Brüsszelből és az egész Unióból. Hogy a népszavazást ki lehessen kerülni, Sarkozy formailag elvetette az alkotmányt, például kimaradtak belőle a közös zászlóra és himnuszra vonatkozó rendelkezések, a megmaradókat pedig a már meglévő, érvényes egyezmények módosításának tűntette fel, amelyek csak kormányzati megerősítést igényeltek. Az elbukott

alkotmány így lett zombi abban a "reform szerződés"-ben, amit a kormányfők általi elfogadás és aláírás helyszínéről Lisszaboni Szerződésnek ismerünk.

A 2007. december 13-ai, lisszaboni aláírás után négy nappal a 27 uniós ország közül elsőként a magyar parlament ratifikálta – gyakorlatilag olvasatlanul – a szerződést. Így járult hozzá a Fidesz is ahhoz, hogy Gyurcsány Ferenc miniszterelnök teljesíthesse az elsősége telt vállalását, nemzetközileg sokkal inkább értetlenséget, mint elismerést kiváltva. Az írek – ahol még ezt a módosítást is népszavazásra kellett bocsátani – első körben elutasították, de egy második népszavazás segítségével végül is rávették őket az elfogadásra. A többi ország némi huzavona után végül is elfogadta a lisszaboni szerződést, ami 2009. december 1-jén lépett hatályba.

A lisszaboni szerződés tartalmával és kritikájával annak jelentősége, mindennapi életünkre való közvetlen hatása miatt külön, a következő fejezetben foglalkozunk.

3. Tovább a birodalomhoz vezető úton – a lisszaboni szerződés

A lisszaboni szerződés a preambulumban rögzíti, hogy a szerződő felek megerősítik és közelítik egymáshoz gazdaságaikat, valamint hogy gazdasági és monetáris uniót hoznak létre, amely e szerződés és az Európai Unió működéséről szóló szerződés rendelkezéseivel összhangban egy közös és stabil valutát foglal magában. Megállapodnak abban, hogy továbbvizik az Európa népei közötti egyre szorosabb egység létrehozásának folyamatát, ahol a szubszidiaritás elvének megfelelően a döntéseket az állampolgárokhoz a lehető legközelebb eső szinten hozzák meg.

E szép bevezető gondolatokkal éppen ellentétesen a lisszaboni szerződés tovább erősítette Brüsszel hatalmát a nemzetállamokkal szemben. Mindenekelőtt az Uniónak jogi személyiséget adott, vagyis az Unió az összes tagország nevében köthet például nemzetközi szerződéseket. Kimondja, hogy az uniós törvények és egyéb rendelkezések a nemzeti alkotmány és törvények felett állnak, vagyis felülírják azokat. A közösségi jog elsőbbsége gyakorlat volt már az 1957-es római szerződés óta, és az Európai Bíróság ennek szellemében ítélezett, ha konfliktusra került sor a nemzetállami

törvények, vagy szabályozás és az uniós előírások között, de az akkori Európai Közösség kompetenciája sokkal kevesebb területre terjedt ki, mint amennyit az új szerződés meghatároz.

A minősített többségi döntési körbe tartozó területek száma huszonhatalm b6v6lt az egyhangú döntési ter6let6k rovására, vagyis a tagállami vét6 lehet6sége tovabb sz6k6lt. A min6sített többség meghatározása megváltozott, a lisszaboni szerződés szerint a Miniszterek Tanácsában a min6sített többséget a tagországok 55%-a jelenti, s egyben az Unió összlakosságának legalább 65%-át kell képviselniük (kett6s többség).

A szerződés részletesen rendezi azt az eljárást, amely alapján egy tagország kiléphet az Unióból. A kilépést elhatározó tagállam ezt a szándékát bejelenti az Európai Tanácsnak. Az Európai Tanács által adott iránymutatások alapján az Unió tárgyalásokat folytat és megállapodást köt ezzel az állammal, amelyben az érintett államnak az Unióval való jöv6b6li kapcsolataira tekintettel meghatározzák az illet6 állam kilépésének részletes szabályait. A lisszaboni szerződés legkirívóbb bels6 ellentmondása a megvalósítandó társadalmi cél kapcsán érhető tetten. Az els6 rész, az Európai Unióról szóló szerződés 3. cikke az Unió céljaival foglalkozik, s ebben kimondja, hogy „az Unió Európa fenntartható fejlődéséért munkálkodik, amely kiegyensúlyozott gazdasági növekedésen, árstabilitáson és magas versenyképességű, teljes foglalkoztatottságot és társadalmi haladást célul kitűz6 szociális piacgazdaságon alapul.” Ugyanakkor a szociális piacgazdaság tekintetében a második részben, az Európai Unió működéséről szóló szerződésben, az el6z6ekben megfogalmazottak ellenkez6jét találjuk. Ott ugyanis már nem szociális piacgazdaságról, hanem „a szabad versenyen alapuló nyitott piacgazdaság”-ról van szó (119. §), és szó sincs arról, hogy a teljes foglalkoztatottságot biztosítani kellene. Mint ismeretes, gazdaság- és társadalompolitikai szempontból a szociális és a szabad piacgazdaság egymás ellentéte, ami azt is jelenti, hogy teljesen eltér6 gazdaság- és társadalompolitikával járnak együtt. Sajnos az Unió gyakorlata az ut6bbi társadalmi célt valósítja meg.

A szerződés, amikor jogokról beszél, mindig az egyedi állampolgári jogokat érti rajta, nem érinti a kisebbségek kollektív jogait. Így nem biztosítja az elszakított ter6leteken él6 magyarság számára az 6shonos népességet megillet6 jogokat sz6l6földjén való megmaradásához, identitásának meg6rzéséhez, örendelkezésének biztosításához. A döntéshozók a szerződés jelent6s demokratikus vívmányának tekintik a polgári kezdeményezést lehetővé tev6 klauzulát, amely lehet6séget ad arra, hogy elegend6 számú

országból származó, egymillió aláírás összegyűjtésére a bizottság a kezdeményezésnek megfelelő javaslatokat terjesszen elő. Ezt azonban a bizottság meg is tagadhatja, ahogyan azt Székely Nemzeti Tanácsnak az önrendelkezésre vonatkozó kezdeményezése esetében meg is tette, már az aláírások gyűjtésének lehetőségét is elvetve.

A lisszaboni szerződés alapvető problémája, hogy az nem a népakaratot, hanem az európai üzleti és politikai elit érdekeit és törekvéseit fejezi ki. Európa vezető üzleti körei állnak az olyan uniós kezdeményezések mögött, mint az egységes piac vagy az egységes pénz, az euró bevezetése. Ők a legfőbb támogatói az unió neoliberális gazdaságpolitikájának, a privatizációs törekvéseknek, ezen belül például a közszolgáltatások, a nyugdíjrendszer privatizációjának.

A lisszaboni szerződésnek nincs demokratikus legitimációja. Az Unió intézményei és Európa népei közötti növekvő szakadékot és az EU csökkenő népszerűségét mutatja, hogy az egymást követő uniós választásokon a lakosság egyre kisebb része vesz részt. Az Unió azzal, hogy fokozatosan csökkenti a választópolgárok által felhatalmazott és azoknak felelős nemzeti kormányok és parlamentek döntéshozatali jogát olyan kérdésekben, amelyek fontos nemzeti érdekeket érintenek, tönkreteszi a nemzetállamok, a régiók, helyi közösségek demokratikus működését. Ez a demokrácia európai államokban való érvényesülésének alapvető megkérdőjelezése. A lisszaboni szerződés lényegében egy kiépülőben lévő európai birodalom jogi alátámasztása. Formáját tekintve nem egy megállapodott, végső egyezmény, mivel az Unió működését nap mint nap újabb kormányközi megállapodások vagy bizottsági rendeletek módosítják, egyre centralizálva a végrehajtó hatalmat.

4. A szebb jövő – Brüsszel-központú birodalom helyett a Nemzetek Európája

Az Unió jövőjével kapcsolatos viták a kilencvenes években részben a német újraegyesítés, a kommunista blokk felbomlása, valamint a Maastrichtban elfogadott gazdasági és monetáris unió megvalósításának vitatott kérdései miatt felélénkültek. A viták egyik központi kérdése a nemzetállami szuverenitás megmaradása vagy megszüntetése, és ennek kapcsán magának a nemzetállamnak a létjogosultsága egy olyan korban, amikor a globalizá-

cióként leírt folyamat meghatározó világtendenciává vált. E kérdéskörben számosan kifejtették véleményüket az Unió vezetői közül, többségük azt állítva, hogy a nemzetállam elvesztette létjogosultságát.

Az Európai Unió belső integrációja („az integráció elmélyülése”) felgyorsult, és ezzel párhuzamosan a nemzetállami szuverenitás és a nemzetállami lét megkérdőjelezése is egyre erőteljesebbé vált. Az, hogy az európai közvélemény nem fogad el egy nemzetek feletti kormányzatot, már az Unió kezdeményezői, Jean Monnet és Robert Schuman előtt is világos volt, ezért tudatosan apró adagokban akarták az európaiakat e gondolat-hoz hozzászoktatni. Az Európai Szén és Acél Közösség még csak egy jól körülhatárolt gazdasági területen hozott létre nemzetek feletti igazgatási rendszert; ezt változtatták az egymást követő szerződések gyakorlatilag egy föderális állammá. A maastrichti szerződés elfogadásával azonban átszakadt a gát, a centralizáció, az egységes európai állam, vagyis föderális állam hívei addig akarták ütni a vasat, amíg meleg. Átlagosan ötévenként következtek az újabb és újabb szerződések, amelyek egyre több és több területet rendeltek Brüsszel hatalma alá.

Az európai lakosság azonban nem kívánja feladni a nemzetállami létet. Felmérések szerint például Angliában a lakosság kilencven százaléka utasította volna el a nemzetállami szuverenitást aláásó liszaboni szerződést, ha szavazhattak volna róla. Egy magyarországi felmérés is azt mutatta, hogy a megkérdezettek nyolcvan százaléka az Uniót mint a nemzetállamok együttműködését tudja csak elképzelni. Egy legújabb kutatás szerint az integráció további elmélyítését a magyar lakosság 67 százaléka elutasítja. Ezek után joggal feltehető a kérdés, hogy mi az oka annak, hogy az európai politikai elit nem képviseli a lakosság túlnyomó többségének véleményét? A fő ok a multinacionális tőkének való megfelelésük, az ő érdekeiket szolgálva egy olyan integrált, föderális Európa létrehozása, amelyben egységes törvények szabályozzák a piacot, elvonva a tagállamok döntési jogosultságát. Az ő kezükben van a médiahatalom, az általuk finanszírozott agytrösztök szolgálatnak érveket egy liberális, kozmopolita elitnek, amely a gyakorlatban az európai politikát kivitelezi.

4.1 Az Európai Birodalom

Az európai föderáció, az egységes európai állam létrehozása nem új gondolat, a megvalósítás konkrét lépéseit a maastrichti szerződés hozta el. Az Európai Egyesült Államok létrehozását a meghatározó politikusok – köztük Angela Merkel német kancellár – leplezetlenül megfogalmazták.

Ugyanakkor a jelenlegi EU több tekintetben különbözik egy klasszikus föderatív államtól (például az Egyesült Államok vagy Németország), hiszen azoknak demokratikus politikai berendezkedésük van, közös nyelvük, erős bennük a társadalmi szolidaritás, egységes külpolitikájuk van, és a központi költségvetésük a GDP 20–25 százalékát teszi ki, hogy egy szövetségi államnak csak néhány fontos vonását emeljük ki. Az Európai Unió ezek egyikével sem rendelkezik.

A lisszaboni szerződés elfogadása az Európai Uniót tulajdonképpen egy birodalommá alakítja át, erre maga Manuel Barroso hívta fel a figyelmet, amikor egy interjújában az Európai Uniót egy birodalomhoz hasonlította. A birodalom – definíció szerint – egy erős központi hatalom (egyszemélyi uralkodó vagy uralkodó csoport) által irányított, földrajzilag kiterjedt és számos országot-népcsoportot összefogó államalakulat, amelyet általában katonai erővel tartanak össze.

Ez a definíció majdnem tökéletesen illik a lisszaboni szerződés utáni Európai Unióra, mert:

- népessége etnikai, kulturális és nyelvi szempontból heterogén, majdnem minden ország más nyelvet beszél, és nem érti a többi nyelvet;
- emiatt nincs „európai nép”, és közös kommunikációs tér sincs, ami a demokratikus berendezkedés elengedhetetlen feltétele;
- Barroso az Uniót „nem imperialista birodalomnak” nevezte, mert a tagság önkéntességen alapszik. Azonban a gyakorlatban az Európai Unió meghatározó országainak éppen elég gazdasági és katonai ereje van ahhoz, hogy a körülötte lévő országok a tagságot kényszerítő erőnek érezzék;
- az unióban a döntéshozatal – mint erre az Unió vezetői is többször utaltak – nem demokratikus, a döntéshozók az uniós polgárok által nem elszámoltathatók;
- az Unió folyamatos expanziót folytat, ami nagyon jellemző a birodalmakra;
- az Uniónak közös pénze és részben katonai ereje is van.

Az utóbbi években – részben a gazdasági válság uniós kezelése során – Európa népei egyre inkább megtapasztalhatták, hogy valójában egy birodalom tartományának lakói. Ennek következtében megerősödtek szerte Európában azok a mozgalmak, pártok, amelyek határozottan szembeállnak ezzel az alávett helyzettel, és a földrész jövőjét az országoknak egy lazább együttműködésében látják.

4.2 A Nemzetek Európája koncepció

A brüsszeli birodalomépítéssel, a föderatív állam kiteljesítésével szemben álló elképzelés, a lazább együttműködést jelentő konföderáció megvalósítása alapvetően francia elképzelés, De Gaulle vetette fel még a hatvanas évek elején. Szerinte egy francia politikus legfőbb feladata, hogy a 2000 éves történelemre visszatekintő francia nemzetet megóvja, amihez erős állami intézmények kellenek. Az európai államok közötti összefogásra szükség van, de azt kormányközi eszközökkel és nem nemzetek feletti szervezetekkel kell megvalósítani.

A Jobbik meggyőződése szerint nemzeti önrendelkezésünk megtartásának, illetve visszaszerzésének – mert ma már sajnos ez a helyes megfogalmazás –, egyben az európai együttműködésben való megmaradásunknak az egyetlen lehetséges módja a lisszaboni út elhagyása, a Nemzetek Európája-koncepció megvalósítása, megfelelően az európai lakosság többször kinyilvánított akaratának. Egy ilyen új európai rendszer felépítésének, intézményi rendszerének még egy elvi javaslat szintjén történő megalkotása is túlnő egy választási program keretein, így csak néhány erre vonatkozó szempontot fogalmazunk meg a következőkben.

A rendszer az egyes tagállamok rugalmas együttműködésén alapulna, egy mindenkire érvényes közös minimumon túlmenően az egyes országok csak azokon a területeken működnének együtt, amelyekben érdekeltek. Az európai országok együttműködése tehát egy rugalmas, változtatható struktúra lenne, amelyben az egyes országok – érdekeiknek megfelelően – különböző mértékben vennének részt. Ennek a javaslatnak a legfontosabb gondolata, hogy nem törekszik valamiféle homogenitásra, nem cél az „egyre szorosabb unió” létrehozása. Ez a modell a népek együttműködési hajlandóságára és nem az európai politikai és gazdasági elit szándékaira építené az európai országok együttműködését.

A kölcsönös előnyök érdekében felül kell vizsgálni az Unió jelenleg sérthetetlen dogmáját, a személyek, az áruk, a szolgáltatások és a tőke tagországok közötti szabad, korlátozhatatlan áramlását, és azokat rugalmas, tagországok közötti megegyezés tárgyává kell tenni. A tőke szabad áramlása legfeljebb az Unió legfejlettebb országai között nem okoz problémát, a többi viszonylatban, különösen a centrum országok és a periféria között – a fizetési mérlegek kiegyensúlyozásának követelményéből kiindulva – korlátozni kell. Ugyanez elmondható a termőfölddel kapcsolatban is. Egyszerűen ki kell mondani, hogy a föld nemzeti tulajdon, és nem szabad adás-vevés tárgya.

Az uniós intézményeket egy ilyen rugalmas rendszerben is meg lehetne tartani, csak éppen a jelenlegitől eltérő feladattal.

Az Európai Tanács, a kormányfők, államfők részvételével változatlanul a legfőbb döntéshozatali fórum lenne, azzal a különbséggel, hogy döntési hatásköre csak a mindenkire kötelező alap-együtműködés területére terjedne ki. Itt minősített többséggel döntenének, a többi területen pedig egyhangúlag, de csak azok, akik az adott területen együttműködnek.

A miniszterek tanácsa, amely eddig is szakkérdéseket tárgyalt, egy olyan operatív testülettel alakulhatna át, amely a közösen megvalósítandó célok (amelyben az adott országok részt vesznek) alapvető döntéseit hozná meg. A szavazás itt is értelemszerűen egyhangú, hiszen csak azok szavaznak, akik az adott projektben részt akarnak venni.

Az Európai Parlament elsődleges feladata nem a törvényhozásban való részvétel lenne, hanem az Unió egyes országai problémáinak megvitatása, megértése lenne, és annak alapján az Európai Tanács számára politikai ajánlások kidolgozása. Például olyan témaköröket lehetne az Európai Tanács elé beterjeszteni, amelyet legalább az európai parlamenti képviselők egyharmada vagy legalább öt ország valamennyi képviselője támogat. A parlament megtarthatná világnézeti tagolódását, a nemzetállami szempontok fokozottabb megjelenítésével. Az Európai Parlament alá kellene rendelni egy olyan gazdaságtudományi intézetet is, amely rendszeresen áttekintené az Unió és a világ gazdaság helyzetét, és a döntéshozatalt segítő nyilvános jelentésekben foglalná össze elemzéseit.

Az Európai Bizottság irányító szerepét abban az alapsomagban tartaná meg, amelyben minden ország részt vesz. Egyébként a rugalmas együttműködési rendszerben feladata nem a törvénytervezetek gyártása, hanem az együttműködési területek figyelemmel kísérése és a közöttük való koordináció lenne.

5. A rendeletek kalodájában – az Unió gazdaságpolitikája

Az Unió gazdaságpolitikája és annak eszközrendszere egyrészt következik az egyezményekből (a jelenleg érvényes lisszaboni szerződésből), másrészt pedig az Unió vezetésének, mindenekelőtt az Európai Bizottságnak gazdaságpolitikai nézeteiből, mely utóbbit gyakorlatilag a neoliberális eszme-

rendszer határoz meg. A maastrichti szerződésig (1992) az akkor még csak tizenkét tagból álló Európai Gazdasági Közösség alig volt több, mint egy szabad kereskedelmi övezet. A maastrichti szerződés azonban alapvetően megváltoztatta az Unió fejlődési irányát, mert egyrészt lényegében egy föderális állam megvalósítását tűzte ki célul, másrészt viszont ennek korábban felismert előfeltételeit – a GDP-nek a szövetségi államokra jellemző arányának központosítását és újraelosztását a gyengébben fejlett területek felzárkóztatására – nem vette figyelembe. Emiatt a tőkepiacok liberalizálását követő spekulációs hullám okozta válságot mind a mai napig képtelen kezelni, s ez az EU létét megkérdőjelező belső feszültségekkel jár. Az eredménytelen gazdaságpolitika miatti korrekciós kísérletek olyan mennyiségű rendeletet, irányelvet, határozatot és ajánlást eredményeztek, amelyek követése, áttekintése nehéz, hiszen az utóbbi években szinte félevenként követték egymást a különböző gazdaságpolitikai jellegű intézkedések. Ha mégis megpróbáljuk logikus rendszerbe foglalni őket, akkor öt csoportot, öt fő tématerületet vázolhatunk fel:

- Azok a gazdaságpolitikai intézkedések, amelyek a szerződésben megfogalmazott egységes piacból, vagyis az áruk, a szolgáltatások, a tőke és a munkaerő szabad áramlására vonatkozó paragrafusokból következnek.
  - Azok az intézkedések, amelyek a maastrichti szerződéssel életbe lépett paragrafusokból származnak, és alapvetően a maastrichti kritériumok, különösen a költségvetési deficit, illetve az államháztartás GDP-hez viszonyított, előírt arányának betartatására irányulnak.
  - Az Unió költségvetéséhez kapcsolódó gazdaságpolitika és eszközrendszer.
  - A „víziók”, vagyis a nagyjából tízéves időhorizontra kitűzött (és általában nem teljesített és nem is teljesíthető) gazdaság- és társadalompolitikai célok csoportja.
  - Azok a gazdaságpolitikai intézkedések, amelyek a 2008-ban kitört pénzügyi és bankválság felszámolására irányulnak.
- Az unió gazdaságpolitikai dokumentumaiban a fenti területek gyakran együtt jelennek meg, különösen azokban a dokumentumokban, amelyek általános eligazítást akarnak adni.

5.1 Az egységes piacból következő gazdaságpolitikai intézkedések

Az Európai Unió gazdaságpolitikai eszköztárát alapvetően meghatározzák az alapszerződések, amelyeket a lisszaboni szerződésbe integráltak.

Az egyezmények mindenekelőtt garantálják az áruk, szolgáltatások, a tőke

és a munkaerő szabad áramlását, és tiltják a saját nemzeti vállalatok állami támogatását. Ha egy tagállam ezt megszegi, a sértett fél – általában vállalat, amelyet a saját kormánya is támogat – az Európai Bírósághoz fordulhat, amely kötelezheti a szabálysértő államot a támogatás megszüntetésére.

Az Unió gazdaságpolitikájának állandósult eleme a neoliberális eszmék szerinti liberalizáció, dereguláció és privatizáció. A tőke szabad mozgása, a dereguláció által segítve, parttalan pénzügyi spekulációkat tesz lehetővé az Unión belül is, példa rá az Unió perifériális országainak svájci frankban történt eladósodása. A liberalizált tőkeáramlás azt is lehetővé teszi, hogy vállalatok vagy magánszemélyek az adózás elől adóparadicsomokba rejtseék el jövedelmüket.

Az állami tulajdon lebontása is állandósult eleme az Unió gazdaságpolitikájának, beleértve a szolgáltatások, sok esetben természetes monopóliumok privatizációját, és ennek keretében például az áram- vagy gázszolgáltatók és a vezetékhálózat különválasztását, vagy a nemzeti vasúttársaságokról a vágányok lebontását, és a szállítás egyes elemeinek privatizációját. Emellett már a szociális szolgáltatások (például egészségügyi és nyugdíjrendszerek) privatizációja is napirenden van.

Az egyes tagországok gazdaságát az Unió nemzetközi szerződésai is erőteljesen befolyásolják, ami központi hatáskör. A fejlődő-felzárkózó országokkal kötött egyezmények tipikusan olyanok, amelyek a fejlett tagállamok gépipara előtt nyitnak piacot ezekben az országokban, míg cserében az EU gyengébben fejlett országai által gyártott termékek (könnyűipari, élelmiszer-ipari termékek) terén szabadítják fel piacainkat az Unión kívüli konkurencia számára.

Az egyes szolgáltatási területeket általában külön direktívák szabályozzák, sőt még azok közbeszerzését is. A „Közbeszerzési szerződések a vízügyi, energiaipari, közlekedési és postai ágazatban” nevű direktíva például előírja, hogy a gazdasági szereplők a közbeszerzési szerződésekért folyó versenyben az említett szolgáltatási területeken maradéktalanul élhessenek az alapvető szabadságokkal. Ez a gyakorlatban azt biztosítja, hogy az Unió fejlett, centrum országainak multinacionális cégei akadálytalanul férheszenek hozzá a gyengébben fejlett országok közbeszerzési piacaihoz.

5.2 A maastrichti szerződésből következő gazdaságpolitikai irányelvek

A maastrichti szerződés által bevezetett általános gazdasági irányelvek

alapvető célja a tagállamok gazdaságpolitikájának koordinálása. Ezeket az irányelveket a Bizottság dolgozza ki, és a Tanács (Pénzügyminiszterek Tanácsa) fogadja el mint nem kötelező ajánlást a tagországok számára. Bár az ajánlások nem kötelezőek, a bizottság folyamatosan figyeli teljesítésüket, és ha a tagállamok politikája nem felel meg az ajánlásoknak, akkor a bizottság figyelmezteti az adott országot.

E gazdaságpolitika legfontosabb célja tulajdonképpen az árstabilitás biztosítása, amelyet két úton, egyrészt a költségvetés egyensúlyban tartásával, másrészt a bérciáramlás korlátozásával kíván elérni. A költségvetési egyensúly biztosításának fő eszköze a kiadások strukturális reformoknak nevezett lefaragása, általában a nyugdíjreform, az egészségügyi reform és a szociális rendszerek reformja keretében. A nyugdíjreform a gyakorlatban a nyugdíjkorhatár felemeléséből, a korai nyugdíjba menetel lehetőségének szűkítéséből és alternatív (magán) nyugdíjrendszerekbe való átterelésből áll. Az egészségügyi reform is azt jelenti, hogy a lakosság valamilyen formában – például magánellátás keretében – járuljon minél jobban hozzá az egészségügyi kiadásokhoz. A szociális rendszer reformja a rászorultság elvének alkalmazását takarja, vagyis a támogatások nem automatikusan járnak egy bizonyos élethelyzet után, hanem egyenként kell megvizsgálni a kérelmezők jogosultságát.

Az árstabilitás megvalósításának eszköze a kiáramló bérek korlátozása. Ez állami alkalmazottak esetében direkt módon történik, a magánszférában pedig az általános gazdaságpolitikai irányelvek azt javasolják, hogy a bérnövekedés ne haladja meg a termelékenység növekedését, és hogy a béreknek az inflációhoz való automatikus indexálását szüntessék meg (ez a gyakorlatban széles területeken reálbércsökkenést jelent).

Az általános gazdaságpolitikai irányelvek csoportjába tartozik a foglalkoztatás növelésére, a több és jobb munkahely biztosítására vonatkozó ajánlások. Ezek megvalósításának javasolt eszköze a munkaerőpiac „rugalmasságának” növelése, ami a gyakorlatban a korábban kivívott munkavállalói jogok megnyirbálását, tehát például az elbocsátások megkönnyítését, bércsökkenést, a munkaidő meghosszabbítását és általában a munkavállalónak a munkaadóval szembeni kiszolgáltatottságának növekedését jelenti. Érdemes felhívni a figyelmet arra, hogy az uniós anyagok orwelli nyelvezeten íródnak, általában az ellenkezőjét kell érteni annak, amit formálisan mondanak. Így a munkaerő-piaci reform, vagy a munkaerőpiac rugalmasabbá tétele a korábbi munkavállalói jogok egy részének felszámolását jelenti, a szociális rendszer korszerűsítése alatt a jogosultak körének szűki-

tését kell érteni, és ugyanezt jelenti az egészségügyi vagy a nyugdíjreform is. A teljes foglalkoztatásra vonatkozó utalás a tartósan magas munkanélküliséget takarja.

A maastrichti szerződés által bevezetett túlzottdeficit-eljárás azt jelenti, hogy az a tagország, amelyiknek a GDP-hez viszonyított költségvetési hiánya a 3%-ot meghaladja, figyelmeztetésben, sőt büntetésben részesülhet, ami az őt megillető uniós pénzek részbeni elvonását jelentheti.

Az ún. Európai szemesztert a bizottság javaslatára a tagországok 2010 szeptemberében fogadták el. A szemeszter féléves gazdaságkoordinációs program, amely minden év januárjában kezdődik azzal, hogy a Bizottság egy Éves növekedési elemzést ad ki, amelyben az uniós gazdaságpolitikai fő irányait rögzítik. Áprilisban a tagországok a bizottságnak benyújtják Nemzeti reformprogramjukat (amely az Európa 2020-as célok megvalósításával van kapcsolatban) és a Stabilitási programjukat (eurozóna tagjai) vagy Konvergenciaprogramjukat (eurozónán kívüli tagállamok). Ezeket a bizottság áttekinti, majd az egyes országok számára ajánlásokat dolgoz ki, amelyeket a júniusi európai tanácsülés (miniszterelnökök) hagy jóvá, majd a júliusi tanácsülés (pénzügyminiszterek tanácsa) formálisan elfogad. Ezen ajánlások alapján a tagállamok az ősz folyamán dolgozzák ki következő évi költségvetésüket. Ez az eljárás lényegében megfosztja a tagállamok parlamentjeit a költségvetés önálló megalkotásának lehetőségétől, így egy alapvető területen vonja el önálló döntési jogukat.

5.3 Az Unió költségvetéséhez kapcsolódó gazdaságpolitikai elemek

Az uniós gazdaságpolitika egyik eszköze az Unió költségvetése, amely a tagországok összes GDP-jének egy százalékát teszi ki. Ez tehát nem jelentős összeg, egyes területeken – mindenekelőtt a mezőgazdaság és területfejlesztés támogatásában és az egyes elmaradott térségek felzárkóztatásában – azonban jelentős szerepe van.

Az Unió költségvetésének bevételi forrása nyolcvan százalékban az egyes országok GDP-arányos befizetései (a GDP 1%-a), a fennmaradó húsz százalék zömét a harmadik országgal szembeni kereskedelemről származó vámbevételek és az egyes országok áfaarányos befizetései alkotják.

Magyarország azon országok közé tartozik, amelyek befizetéseit meghaladják a visszakapott uniós források. Amint azonban arra a későbbiekben részletesen kitérünk, ezzel az elsődleges pozitív pénzügyi szaldóval szemben a tagságunk tényleges gazdasági egyenlege negatív.

5.4 Gazdaság- és társadalompolitikai víziók

Az Európai Uniónak mindig voltak hosszú távra (legalább tíz vagy még több évre) megfogalmazott céljai, amelyek tulajdonképpen az Unió mindenkor vezetőinek az Unió működésével szembeni elvárásait tükrözték.

A lisszaboni stratégia (2000)

Gazdaságpolitikai téren sokat emlegették az Európai Tanács 2000-ben Lisszabonban elfogadott stratégiai céljait, amely azt a célt tűzte ki, hogy 2010-re az Európai Uniónak „a világ legversenyképesebb, leggyorsabban növekvő, tudásalapú gazdaságává kell válnia, amely képes arra, hogy fenntartható gazdasági növekedés mellett több és jobb munkahelyeket és nagyobb szociális kohéziót biztosítson”. Miután a jelzett időpontra az Unió nemhogy a leggyorsabban fejlődő térség nem lett, hanem a világgazdaság fő válságövezete vált, a lisszaboni stratégia emlegetése lekerült a napirendről, és helyét az Európa 2020 program foglalta el.

Európa 2020 (2010)

Az Európai Bizottság 2010 márciusában hirdette meg az Európa 2020 elnevezésű uniós stratégiát. A dokumentum konkrét célok formájában fogalmazza meg, mit kell még ebben az évtizedben megvalósítani a foglalkoztatás, az oktatás, az energiafelhasználás és az innováció tekintetében annak érdekében, hogy felszámoljuk a pénzügyi válság hatásait, és Európát visszavezessük a gazdasági növekedéshez vezető útra. Az Európa 2020-as program fő célkitűzései:

- a foglalkoztatás növelése (a 20–64 éves korosztályban 75 százalékig);
- a K+F ráfordítások GDP-ben vett arányának 3 százalékra emelése (jelenleg 2 körül van);
- az üvegházhatást keltő gázok emissziójának 20 százalékkal való csökkentése, a fajlagos energiafelhasználás 20 százalékkal való csökkentése és a megújuló energiaforrások végső energiafelhasználásban való arányának 20 százalékra növelése;
- a korai iskolaelhagyók jelenlegi 15%-os arányának 10%-ra csökkentése, és a 30–34 éves korosztályban a főiskolát, egyetemet végzettek arányának a jelenlegi 31%-ról 40%-ra növelése;
- a szegénységi küszöb alatt élők arányának 25%-os csökkentése, 20 millió ember szegénységből való kiemelése.

Az Európa 2020 és általában a hasonló víziók tulajdonképpen az Unió vezető politikusainak vágyait fejezik ki, mögöttük nincsenek megvalósít-

hatósági tanulmányok, még kevésbé azok az anyagi források, amelyek a megvalósítást lehetővé tennék. Sok esetben, mint például az Európa 2020 energetikai céljai, első ránézésre is irreálisak, különösen, ha a lisszaboni stratégia meg nem valósulásának fényében tekintünk rájuk.

6. A Jobbik gazdasági alternatíva – helyi gazdaság és keleti piacbővítés

A Jobbik szerint Magyarországon a globális kapitalizmushoz csatolt gazdaság helyett ökoszociális nemzetgazdaságra van szükség. A gazdaságot az emberhez méltó környezet (öko-), az emberhez méltó élet (szociális) és a magyarság (nemzet) érdekében ésszerű és hatékony korlátok alá kell vetni. Nem azért, hogy a gazdasági fejlődést fékezzük, hanem azért, hogy a gazdaságot – és ebből fakadóan a társadalmat – az összeomlástól megóvjuk. A gazdaságpolitikai javaslatunknak abból a tényből kell kiindulnia, hogy Magyarországon ma duális gazdaság működik, az idetelepedett multinacionális cégek szerepe és irányíthatósága teljesen eltér a hazai cégektől. Meggyőződésünk szerint a legfontosabb célt, a teljes foglalkoztatást – ami nem közgazdasági, hanem alapvető társadalmi kérdés –, megvalósítani csak a helyi gazdaságok fejlesztésével tudjuk, ugyanis a globalizált vállalkozások világában ez nem cél. Emiatt három összefüggő gazdasági szektorban kell gondolkodnunk.

6.1 A helyi gazdaság

A legfontosabb a helyi gazdaság, amelynek célja nem gazdasági, hanem társadalmi, így biztosítania kell a foglalkoztatottságon kívül a létbiztonságot és az ellátásbiztonságot is. Ennek megfelelően e szektor esetében el kell feledni a hagyományos közgazdasági tanítások kizárólagosságát, és ki kell dolgozni a helyi gazdaság működésének gazdasági elveit, amelynek központjában nem a profitérdek, hanem a helyi társadalmak jólétének és biztonságának növelése áll. Ez nem megvalósíthatatlan, hiszen eddig a hetvenes évekre Nyugat-Európa is eljutott, de azután a neoliberais elvek érvényesítése a helyi társadalmakat kiszolgáltatta az egyre erősebb nemzetközi tőkének.

A helyi gazdaságfejlesztés legfontosabb feltétele, hogy a helyben termelt termékeket a helyi lakosok meg tudják venni, és meg is vegyék, ugyanis ez biztosíthatja egyszerre a munkahelyeket és egyben a vásárlóerőt is. Nem

kell újat kitalálni, ez a jól ismert fordista modell része. Henry Ford akart olyan autókat gyártani, amelyeket a saját munkásai is meg tudnak venni a fizetésükből, míg a mai autógyártók olyan autókat gyártanak, amelyeket azok, akik gyártják, a fizetésükből – legalábbis Magyarországon és más, alacsony bérű országokban – nem tudják megvenni. A mai autó- (és egyéb) gyárak olcsó bérű országokban akarnak termelni, hogy növeljék a profitjukat, és magas bérű országokban a magas bérnek megfelelő árszinten akarnak eladni. Ez azonban hosszú távon fenntarthatatlan gazdasági modell, mert nem teremt vásárlóerőt ott, ahol el akar adni. Az európai ipar kitelepülése olcsó bérű országokba az egyik oka az Unióban jelenleg tapasztalható stagnáló vásárlóerőnek és az ebből következő gazdasági stagnálásnak. Ez a globális gazdaság hosszú távon fenntarthatatlan, de még sokáig fennmaradhat, ami ellen a helyi gazdaság fejlesztésével tudunk védekezni.

A helyi gazdaság alapvető működtetési eszköze a helyi pénz. Aki ellenőrzi a pénzt, az ellenőrzi az országot is, ezt az elmúlt évtizedekben mi is megtapasztalhattuk. Amikor 2001-ben a teljes tökeműveletekre konvertibilissé (vagyis korlátlanul átválthatóvá) tettük a forintot, akkor lényegében lemondunk a saját gazdaságpolitikánk egyik legfontosabb elemének saját kézben tartásáról. Nem véletlen, hogy rögtön ezután következett be az ország ismételt, nagyarányú eladósodása, benne a devizaeladósodás, ami már eddig is komoly problémákat okozott a lakosságnak, és még távol áll a megoldástól.

Olyan rendszer kialakítására van szükség, amelyben a hazai lakosság a helyi gazdaságban megtermeli az alapvető szükségleteit, és azt a részben helyi pénzben kapott juttatásért meg is tudja venni. A külföldi valutára át nem váltható helyi pénzre azért van szükség, mert csak így biztosítható, hogy az itthon termelt termékeket vegyék meg, és mások (külföldiek) ne tudjanak hozzáférni a hazai lakosság vásárlóerejéhez, hiszen a helyi pénz nem váltható át. Természetesen nem minden termékre vagy szolgáltatásra kell ezt a rendszert kiterjeszteni, csak azokra, amelyek megfelelő gazdaságossággal gyárthatók, és amelyekkel biztosítani lehet a lakosság valamennyi rétegének a foglalkoztatását. A technikai fejlődés lehetővé teszi, hogy már viszonylag kisméretű üzemek is gazdaságosak legyenek, így a termelőerők állandó centralizálása közgazdasági érvekkel – tehát a nagyobb hatékonyság ígéretével – nem támasztható alá.

A lokalizáció nem kereskedelemellenes, pusztán az a célja, hogy diverzifikált helyi gazdaságokat hozzon létre, és ne kényszerítsen minden vállalatot

arra, hogy önkizsákmányoló nemzetközi versenyt folytasson addig, míg maga vagy versenytársai el nem pusztulnak. Ez a megközelítés a „Tedd koldussá a szomszédodat!” nézetű globális verseny helyett egy sokkal inkább a kooperációra épülő „Javítsd a szomszédod helyzetét!” filozófiát részesít előnyben. A kereskedelem és a verseny a lokális gazdaságok számára is fontos hajtóerőt jelentenek. A szabadpiacon azonban a tőke és a hatalom minden határ nélkül koncentrálódik, mert a verseny veszteségeinek termelési potenciálja és piaci részesedése a győzteseket erősíti. Ezt megakadályozandó szabályozott piacra van szükség, amely korlátokat szab az egyes vállalatok piaci részesedésének, és lehetővé teszi új vállalatok piacra jutását.

6.2 Az exportra gyártó magyar szektor

A második gazdasági szektort azok a magyar tulajdonú vállalatok alkotják, amelyek elsősorban vagy jelentős részben az exportpiacokra gyártanak. Meg kell találni azokat a megkerülő eszközöket, amelyekkel egyrészt a hazai piac (például a mezőgazdasági termékek piaca) megvédhető, másrészt pedig az exportálni képes vállalatok hatékony támogatása biztosítható. A mezőgazdasági, élelmiszer-ipari termékek hazai piacának biztosításában segíthet a helyi pénz, amely révén a szociális segélyek, támogatások egy jelentős részét helyi pénzben adják ki, az exportszektorok esetében pedig a marketingköltségek állami átvállalása.

Magyarországon a kkv.-k jelenleg a munkavállalói réteg közel 70%-ának biztosítanak megélhetést. A szektor nemzetgazdasági szinten megközelítőleg 50%-os hozzáadott értékkel rendelkezik a GDP-ben, az exportteljesítmény 20%-át adva. A növekedési pályára állítás első lépése a hazai kkv.-szektor prosperálásának beindítása, hatékony erőforrás-allokációval és szabályozási környezettel. Az elmúlt években a kkv.-k rendelésállománya, jövedelmezősége, termelési szintje és globális üzleti helyzete folyamatosan romlott. A kormányzat nem biztosít a szektornak megfelelő prioritást, magára hagyta őket a válság időszaka alatt is. A támogatási rendszer átláthatatlan, bürokratikus. Az adózási rendszer profiltisztítására és kiszámíthatóvá tételére van szükség, mivel a vállalkozásoknak közel 50 féle adófajttal kell megbirkózniuk, ami továbbra is a fekete munkaerő foglalkoztatásának arányát növeli. Irracionális méreteket ölt Magyarországon a körbetartozás és a kiegyenlítettlen számlák hada.

Nyugat-Európa belátható ideig nem lesz dinamikus növekvő piac, ezért indokolt termékeink elhelyezésére más irányban is kapcsolatokat keresni. A külgazdasági kapcsolatokat a keleti gazdasági térségek felé kívánjuk ori-

entálni, ezzel is csökkentve hazánk nyugati függőségét, elősegítve a magyar gazdaságnak a nemzetközi piacon való erőteljesebb megjelenését. A jelenlegi külgazdasági diplomácia konkrét eredményeket alig tud felmutatni, inkább a befektetőket csábítja Magyarországra, semmint termékeink külpiazi elhelyezésére biztosítana lehetőséget.

6.3 A multinacionális vállalatok

A harmadik gazdasági rendszert a hazánkban megtelepedett multinacionális vállalatok alkotják. Az őket indokolatlanul kedvező színben feltüntető állításokkal szöges ellentétben a tények azt mutatják, hogy a rendszerváltástól máig terjedő időszakban a Magyarországra bejövő és innen kivont tőke egyenlege hitelek és hitelkamatok nélkül is negatív. S ehhez még hozzá kell tennünk, hogy az adókedvezményeket, a munkahelyteremtési támogatásokat, az uniós fejlesztési forrásokat, a kedvezményes banki hiteleket is döntő mértékben ők kapták.

Természetesen ezeket a cégeket sem lehet egyformán kezelni. Különbséget kell tenni a helyi vásárlóerőre települt áruházláncok és az olyan vállalatok között, amelyek exportra gyártó üzemeket hoztak létre. Az előbbiek esetében a korlátozás a helyes politika, az utóbbiak esetében pedig az olyan jellegű együttműködés, ami a hazai hozzáadott értéket növeli, és egyben lehetővé teszi a hazai vállalatok technológiai fejlesztését, elsősorban a beszállítói hálózat fejlesztésével.

A felvázolt gazdaságpolitikai fordulat végrehajtása megköveteli a hatalomelosztás megváltoztatását, a döntési jogkörök áthelyezését a nem választott transznacionális vállalatoktól és az érdekeiket nyíltan vagy rejtve érvényesítő nemzetközi szervezetektől a nemzeti és helyi közösségekhez.

7. Termőföldünk megvédése – nemzeti létünk alapja

A huszonegyedik század elején a magyarság fizikai és etnikai megmaradásának létfeltétele, hogy a földet és az édesvízkészletet a helyi közösségek birtokolják, ami megalapozza az ország élelmiszertermelő képességének és a lakosság megfelelő élelmezésének a fenntartását. Ez csak akkor valósulhat meg, ha a magyar állam a saját államterületét alkotó földre szabad önrendelkezéssel élhet a földtulajdon és a földhasználat szabályozására, amit állampolgárai érdekében gyakorolhat.

7.1. Unió csatlakozási szerződésünk következményei

Unió tagállamként Magyarország a történelmi alkotmányát a földre nézve nem érvényesítheti, mert ezt a tagállami jog felett álló közösségi jog a hazánkkal kötött Csatlakozási szerződéssel kizárta. A Csatlakozási Szerződés Tőke fejezetének a földkérdést érintő felülvizsgálati igényét az alapozza meg, hogy az abban foglaltak nincsenek összhangban az Uniót megalapozó alapelvekkel, diszkriminatívak, és az Európai Bizottság által kikényszerített politikai alávetésnek tekinthetők.

A magyar csatlakozási szerződésében foglaltak az állami szuverenitás teljes kiiktatását, a nemzetek feletti tőke korlátlan áramoltatásának az érvényesítését jelentik. Itt a termőföld már csak fizikai értelemben alkotóeleme az államterületnek, viszont jogi természetét tekintve tőkének minősül, hogy annak analógiáját (a „tőkeszabadságot”) kövesse. A tagállam államterületét alkotó föld – forgalomképessége szempontjából – tőkének minősítése úgy sért magyar érdeket, hogy egyúttal a közösségi jogba is ütközik. (Az Európai Unió működéséről szóló szerződés 345. cikk: „E szerződés nem sértheti a tagállamokban fennálló tulajdoni rendet.”). Tehát a termőföld tőkévé minősítéséről csupán az Európai Bizottság egyoldalú és emiatt önkényes jogértelmezése rendelkezik, amelynek nincs kötelező érvénye. Súlyos felelősség terheli mind a csatlakozásunkat előkészítő Orbán-kormányt, mind a szerződést végső formájában elfogadó MSZP-SZDSZ-kormányt, hogy elfogadta földünk, egyben államterületünk tőkének minősítését, miközben ez a jogi kategória nem általános érvényű, mert a Tizenötök államterületére nem terjed ki.

Jogi szempontból tehát a szerződési feltételnek történt politikai alávetésünk nem fogadható el, mert a közösségi jog „gerincébe”, a jogegyenlőség követelményébe ütközik. Márpedig jogsértésre nem lehet jogot alapítani. A jogsértést csak az alávetés megszüntetése orvosolhatná, helyreállítva a jogegyenlőséget, és ezzel a földügyben megszüntetve a gyarmati kiszolgáltatottságunkat.

7.2. A Fidesz-KDNP földtörvénye

A kormánytöbbség által megalkotott és elfogadott földforgalmi törvény jelszavai a külföldi földtulajdonszerzés és a nagybirtokrendszer fékezését és a kizárását ígéri. Maga a törvény viszont ezt a célt nemcsak elveti, hanem a külföldi tőke és a nagybirtok végleges uralmát szilárdítja meg. Az állam és az önkormányzatok földtulajdonszerzését úgy rendezi, hogy a föld ne lehessen védett kincstári vagy törzsvagyon, hanem forgalom-

képes, eladható „üzleti vagyongként” a tőkeigényeket szolgálja. Ez fontos az „ingatlanfejlesztés” bevált, törvénytelen gyakorlatának a folytatásához is, amely az önkormányzati földtulajdont technikai eszközül használja a földtulajdonszerzésből kizárt külföldi beruházók korlátlan mértékű termőföldtulajdonhoz juttatásához, miután azt – övezeti átsorolással – ingatlanná minősíti.

A földforgalmi törvénnyel a kormány annak biztosítását ígéri, hogy „a jövőben csak magyar földművesek és magyar gazdálkodók vehessenek termőföldet”. Ez teljes félrevezetés, a szavak jelentésének semmibevétele, ugyanis a törvény értelmezésében az uniós állampolgár és agrárcég külföldi tőketulajdonosa is magyar földművesnek minősül. A parlamenti ciklus utolsó ülésnapján egy elbújtatott, technikainak tűnő jogszabály-módosítással a „földműves” fogalmat kiterjesztették a nem uniós agrárcégek legalább 25%-os tulajdonosára is.

Az előzőek ismeretében érthető, hogy miért akarták az Országgyűlésben a Jobbik képviselői a törvény elfogadását az elnöki emelvény elfoglalása árán is megakadályozni.

7.3. Teendők a huszonegyedik órában

A Jobbik minden eszközzel törekedett és továbbra is törekszik a magyar termőföld megvédésére. Országgyűlési határozatot nyújtottunk be a Magyarországot diszkrimináló csatlakozási szerződés módosítására – a kormánytöbbség leseperte az asztról. Határozatot kezdeményeztünk a külföldiek földvásárlási moratóriumának meghosszabbítása érdekében, mivel az azt megalapozó jelentős termőföldár-különbség most is fennáll – elutasították.

Az országgyűlési elutasítást követően a néphez fordulás lehetősége maradt meg, az alábbi kérdésben kezdeményeztünk ügydöntő népszavazást:

„Egyetért-e Ön azzal, hogy az Országgyűlés olyan határozatot fogadjon el, amelyben felkéri a Kormányt uniós csatlakozási szerződésünk módosításának kezdeményezésére annak érdekében, hogy magyar termőföld tulajdonjogát – a Magyar Állam, az önkormányzatok és az egyházak kivételével – csak belföldi magyar állampolgárok szerezhessék meg?”

A Jobbik által életre hívott Anyaföldvédelmi kerekasztal szakértője, Dr. Tanka Endre kidolgozta a nemzeti önvédelem földforgalmi törvényének alapjait. Ennek az a célja, hogy a jelenlegi, önfeladó törvényt felváltsa addig is, amíg hazánk kivívja a csatlakozási szerződés földet érintő, önrendelkezésünket kizáró rendelkezéseinek felülvizsgálatát.

Amennyiben a Csatlakozási szerződés okozta jogsértésnek a megszüntetését nem érhetjük el, akkor a magyar termőföld magyar tulajdonban tartása csak az Európai Unióból való kilépéssel lehetséges.

8. Uniós energiapolitika – nemzeti érdekérvényesítés

A huszonegyedik században egy ország biztonságos energiaellátása nemzetstratégiai ügy, az alacsony ár pedig alapvető gazdasági és társadalompolitikai szempont. Ez teszi indokolttá, hogy az energiaellátásunk uniós tagságunkkal összefüggő kérdéseivel külön is foglalkozzunk.

8.1 Energetikai „kommunizmus”

Az EU irányítói az energiagazdaság céljait és javasolt eszközeit az „Európa 2020” stratégiában foglalták össze. Ebben a vízióban az a felfogás jelenik meg, mely szerint akkor következnek be ipari forradalomként felfogható változások, amikor az energiatermelés és a kommunikáció módja változott. Most az internet és a megújuló energia felhasználása képezi az alapját a minőségi változásnak, a harmadik ipari forradalomnak, amelyben az intelligens villamoshálózatok segítségével zajlik a kollektivizált termelés és felhasználás, egyfajta „energetikai kommunizmus” formájában.

E grandiózus kísérletnek az Európai Unió a színtere, s a jövő építésének öt programpontja van:

- a megújuló energiák felhasználása;
- a lokális, megosztott energiatermelés megvalósítása;
- a villamosenergia-tárolás megoldása hidrogénenergetika és más módszerek alkalmazásával;
- az okos villamoshálózatok kiépítése, egyfajta energiainternet létrehozása;
- a közlekedés átállítása villamos és üzemanyagcellás hajtásra.

Ez a program egy új „ipari platformot”, megatechnológiát hozna létre, amelyen új termelési módok valósulnának meg. Az Európai Unió szénmentes gazdaságának létrehozása 2050-re mintegy évi 270 milliárd eurót igényelne. Tény, hogy ennek a „forradalmi kísérletnek” nem látszanak az európai életterre gyakorolt kedvező hatásai. A globális klímavédelemben ugyanis az Európai Unió törekvéseinek hozadéka marginális, mivel nem kompenzálja a feltörekvő gazdaságok erőteljes CO₂-kibocsátás növekedé-

sét. A megújuló energiák hasznosításának túlhajszolt bevezetése nemcsak hatástalan a modern gazdaság és társadalom fogyasztáscentrikus közegében, hanem valószínűleg tragikusan visszavetné a gazdaságilag kevésbé erős társadalmak fejlettségi szintjét.

8.2 Helyzetünk és lehetőségeink

Az Európai Unióhoz való csatlakozás idején óriási nyomás nehezedett országunkra. A biztos profitot ígérő iparágakat – köztük az energiaszolgáltatást is – a nagy nyugat-európai, részben állami cégek szerezték meg. Tulajdonképpen a piacainkat sajátították ki. Ami a villamos energia területén magyar állami kézben maradt, lényegében a paksi atomerőmű és az átviteli hálózat, mind a mai napig működőképes állapotban van. Ezzel szemben a privatizált erőművek többségének állapota jelentősen leromlott, ami lényegében külföldi kézbe került. Ma a hazai fogyasztás mintegy harminc százalékát külföldről látjuk el. Tehát a forrásoldali biztosítása jelentős mértékben kereskedelmi tevékenységgé alakult. Ugyanakkor kényszerűen szembesültünk az erőműparkunk nagy részének riasztó korszerűtlenségével és gazdaságtalanságával.

A paksi atomerőműben új blokkok építésének, ezzel a 2030 után kieső jelenlegi kapacitás pótlásának nincs valós alternatívája. Fontos szempont, hogy az üzemanyag többirányú beszerezhetősége és tárolhatósága növeli az ellátásbiztonságot, nem okoz üvegházhatású gázkibocsátást, termelési költsége kedvező.

A folyóinkon potenciálisan hasznosítható vízenergiát a lehető legnagyobb mértékben ki kell használnunk, jól szabályozható, olcsó és megújuló energiával termelve meg a hazai energiafogyasztás 10–12%-át. Ezek az erőművek járulékos haszonként jelennének meg a Dunán és a Tiszán ökológiai, hajózási, árvízvédelmi és vízgazdálkodási okokból szükséges vízlépcsők megépítésével. Annak érdekében, hogy az időjárás körülményektől függetlenül ingadozó teljesítményű szélerőművek ne okozzanak instabilitást az energiarendszerben, a jól szabályozható, korszerű erőművek létesítése mellett kiegyenlítő kapacitásokat kell létesíteni. Ez a feladat a szivattyús tározós erőművek építésével oldható meg.

8.3 Energiapolitika és környezetvédelem

A növekedés határaitra vonatkozó felismerések felerősítették az emberiség lelkiismeretére apelláló környezetvédő mozgalmakat. Sajnálatos, hogy ezek a nemes törekvések is egyre inkább a globális hatalmi manipuláció

áldozataivá váltak. A gazdasági élet szereplői és a politikusok felismerték a környezetvédelemben rejlő üzleti és propagandalehetőségeket, s igyekeztek az ilyen mozgalmakat befolyásolni. Az energiapolitikán belül túl hangsúlyos lett a megújuló energiákhoz való viszonyulás. A környezetkímélőbbnek tűnő megoldások, az ún. megújuló energiák a hagyományos forrásoknál sokkal drágábbak, tovább növelik a fogyasztói költségeket, újratermelik az alapproblémát, az egyenlőtlenségeket, miközben a befektetők a kiemelt támogatásokból extraprofithoz jutnak. Az ésszerűség irányába tett minimális lépés lenne, ha a megújuló források értékelése is a piacon keresztül történne, és a költségeik között megjelenének azok az általuk okozott pénzügyi terhek is, melyeket ma még mások kényszerülnek fedezni.

Az Európai Unió egyoldalú megújulóenergia-politikája melletti kritikátlan elköteleződés volt a magyar energiapolitikának is az egyik sarkalatos, de veszélyeket rejtő jellegzetessége. Ennek szellemében készültek az ún. megújulóenergia-stratégiák is. Az MSZP-közeli agrárlobbi volt ebben a fő zászlóvivő, hiszen az elsőrendűnek tekintett nagyüzemi biomassza-termelés hatalmas EU-támogatások megszerzését tette lehetővé.

8.4 Regionális együttműködés

Európának az oroszországi primer energiahordozóktól való függősége belátható időn belül számottevően nem csökkenthető. Ez a felismerés kell, hogy vezesse a kormány energetikai külpolitikáját. Az ellátásbiztonságot az Európai Uniónak elsősorban az import primerenergia-hordozók közös piacával kellene elősegíteni. Ezzel szemben a meghatározó államok külön utakon járnak. A legnagyobb kelet-nyugati gázvezeték mintegy fél tucat EU-tagállamot megkerülve Oroszország és Németország között létesült.

A régióink fejlesztésére irányuló, jelentős, közös európai érdekű, primer energetikai beruházások nincsenek. Mivel a visegrádi országoknak (V-4) ebből a szempontból közösek az energetikai érdekei, így lehetséges és szükséges ezek összehangolása. A magyar energiapolitika feladata az Unió energiapolitikájának magyar érdekű befolyásolása. A V-4-nek közösen kell fellépni az uniós energiapiaci szabályozás módosítása érdekében. A piacsabályozást úgy kell demokratizálni, hogy ezek a szabályok csak a tagállamok egyhangú szavazatával léphessenek hatályba, illetve lehetővé kell tenni, hogy a tagországok kimaradjanak a számukra hátrányos belső piaci szabályozásból.

A visegrádi országok energetikai együttműködésének már vannak konk-

rét eredményei. A V-4 képviselői az Energia Tanács ülése alkalmából tartott találkozójukon 2013. december 12-én Brüsszelben közös nyilatkozatot fogadtak el. A V-4-ek támogatják az üvegházhatású gáz kibocsátásától mentes atomenergiát, a nem hagyományos szénhidrogének (pl. palagáz) kitermelését. Az aláíró országok fenntartják jogukat saját energiamixük nemzeti sajátosságához és a környezetvédelmi szempontokhoz igazodó meghatározására. A visegrádi országok érdekérvényesítésének fontos eszköze lehet, ha politikusi pozíciókat szereznek az Európai Unió irányításában, törekedve az energetikáért felelős biztosi hely megszerzésére.

9. Csatlakozásunk mérlege – nem minden arany, ami fénylik

Tíz évvel Magyarország európai uniós csatlakozása után ideje lett volna annak, hogy az arra leghivatottabb testület elkészítse a 2004 óta eltelt időszak komplex mérlegét, számba véve mindazt az előnyt és hátrányt, ami tagságunkból következik. A Jobbik képviselői határozati javaslatot nyújtottak be az Országgyűlésnek annak az eseti bizottságnak a felállítását kezdeményezve, amelyik teljesítette volna ezt a közérdekű feladatot. A kormánytöbbség leseperte az asztalról a kezdeményezést, ami önmagáért beszél.

A tagságunk előnye mellett állandóan hangoztatott, egyetlen érv Magyarország uniós közvetlen pénzügyi pozitív szaldója, vagyis az a tény, hogy több pénzt kapunk vissza az Uniótól, mint amennyit befizetünk. Azzal viszont az Unió mellett elkötelezettek, ill. a lekötelezett haszonélvezők és hangadók, a meghirdetett gazdasági szabadságharcukat csak verbálisan megvívók nem hajlandók szembenézni, hogy milyen árat fizettünk a felvételünkért, milyen bevételektől estünk el, és hová folynak el a beérkező források.

A következőkben röviden foglalkozunk a most lezárult, valamint a kezdődő hétéves költségvetési keretek számszerű értékelésével és összevetésével, szembeállítva a valós adatokat a kormányzati félrevezető propagandával. Ezt követően áttekintjük a csatlakozás érdekében történt gazdaságátalkítási lépések következményeit, az uniós pénzek felhasználását, annak következményeit és súlyos anomáliáit.

9.1. Kapcsolatunk az uniós költségvetéshez

A 2007 és 2013 közötti hétéves uniós költségvetési periódusban 32,6 milliárd eurót kaptunk Brüsszeltől, a befizetésünk 9,3 milliárd volt, ami nettó 23,3 milliárd eurónak, 300Ft/euró árfolyamon 7000 milliárd forintnak felel meg. Ennek az évi 1000 milliárd forintnak a felhasználásával külön is foglalkozunk, ami azonban az elköltés szerkezetét jól mutatta, mindössze 16% fordítódott gazdaságfejlesztésre. Persze, örülhetnénk annak, hogy hány városunk főtere szépült meg, hány tonna díszburkolatot raktak le, ha nem tudnánk a mögöttes célt: ne a magyar gazdaság fejlődjön, mert még versenytársá válhat az európai piacon. Ennek érdekében született meg az a megdöbbentő, de az egymást követő kormányaink által mégis elfogadott döntés is, amely szerint a magyar gazdák az agrártámogatások 25%-át kapták meg induláskor, és csak a hétéves ciklus végére érték el azt a szintet, amit egy osztrák vagy egy holland gazda végig megkapott.

A 2014–2020 közötti időszak uniós költségvetését hosszú egyeztetések után sikerült elfogadni. A főösszeg az előző ciklus 1003,5 milliárd eurójáról 960 milliárdra csökkent, miközben 28 tagúra bővült az Unió. Állandóan a „több Európát” szlogent hallhattuk, amit tudvalevőleg csak több pénzből lehet elérni, ugyanakkor az EU történetében először csökkent a költségvetési keret reálértékben is az előző ciklushoz képest, még hozzá 4,5 százalékkal.

Jelentős mértékben növekedett a versenyképesség, növekedés, munkahelyteremtés finanszírozása. Az ok egyértelmű: ezek a pénzek nincsenek előzetesen a tagállamok között szétosztva, „borítékolva”, így a források túlnyomó részét a gazdagabb, fejlettebb tagállamok viszik el.

A számunkra legfontosabb „borítékban”, a kohéziósban 20,56 milliárd eurót kaptunk, szemben a 2007–2013 közötti időszak 25,73 milliárdjával. Ez 20%-os csökkenés, így ezek után áradozni a nagyszerű eredményről csak a Fidesz – valóságot kiindulásnak sem tekintő – kommunikációjában lehetett. Jellemző egyébként a közös Európa építésének szolidáris jellegére, hogy a tagállamok fejlettségi különbségét kiegyenlíteni hivatott teljes kohéziós összeg 8,4%-kal csökkent.

A Magyarország számára másik fontos terület, a közös agrárpolitika is vesztese az új költségvetésnek. A közvetlen kifizetések 18%-kal, a vidékfejlesztési források 13,5%-kal csökkennek. Az előbbi borítékunkban azért kapunk mégis többet az előző ciklushoz képest (7,9 milliárd eurót 6,3 milliárd helyett), mert ez a támogatás indult számunkra 25%-ról. Erről a hét évre vonatkozó kb. 500 milliárd forint többlet megszerzéséről ad az

illetékes miniszter győzelmi jelentést, miközben csupán az előző időszak diszkriminációjának megszüntetéséről van szó.

A befizetésünk némileg csökken, mert Brüsszel nem hiszi el Orbán Viktor sokat hangoztatott állítását Magyarország és a régiónk intenzív gazdasági növekedéséről, sőt az átlagos 0,8%-kal az utolsó helyre tette az országot. Így viszont a GNI-arányú rész miatt befizetésünk 9,3 milliárd euróról 7,2 milliárdra csökken, így a nettó pozíciónk 25,13 milliárd euró lesz. (300 Ft/euróval évi 1077 milliárd forint).

9.2. A csatlakozás valódi mérlege

Az ország EU-s csatlakozásának hatását összefüggéseiben kell elemeznünk ahhoz, hogy meghatározhassuk a követendő stratégiát, az ehhez illeszkedő aktuális lépéseket, s mindezt a magyar társadalom elé kell tárunk. A feladatot megnehezíti, hogy egyrészt az adatok kellő mélységben elérhetetlenek, másrészt a kapott támogatás egy része kötelezően PR-célokra fordítódik, azaz a csatlakozás előnyeit komoly forrásokból reklámozzák, míg hátrányai, problémái alig jelennek meg a nyilvánosságban.

Vizsgálni kell az előzőekben már felvázolt uniós költségvetési pozíciónk mellett a csatlakozással járó költségeket, valamint a bevételek csatlakozás miatti változását (pl. vámok). A mérleghez hozzátartozik, hogy külpiacon nyíltak meg számunkra, ugyanakkor nyitottabbá és még védtelenebbé vált a magyar piac a külföldi áruk előtt. Árnyalja a képet, hogy a csatlakozás révén szűkült a gazdasági mozgástér, így tiltották az olyan indokolt állami támogatást is, amivel pl. a Malév megmenthető lett volna.

Az Európai Unióhoz való remélt csatlakozás a rendszerváltás kezdetétől meghatározója lett a gazdaság- és társadalompolitikai döntéseknek. Az euroatlanti integráció volt az a cél, amelynek kormányaink mindent alárendeltek, akár jobbközép, akár balliberális pártok voltak hatalmon. Ennek jegyében váltottak át sokterápiával a liberális piacgazdaság vágányára, és hajtották végre engedelmesen a csatlakozáshoz elvárt privatizációt és liberalizációt, és védőintézkedések nélkül nyitották meg piacainkat a nyugati áruk és tőke előtt. A következmények: sorra bezáró termelőüzemek, tömegessé váló munkanélküliség, szárnyaló infláció, a GDP és a reáljövedelmek zuhanása. A társadalmi elfogadtatáshoz pedig ott volt a méz a madzagon, a nehéz esztendő elviselése után az EU tagjaként mi is a fejlett nyugathoz fogunk tartozni, jövedelemben, életszínvonalban felzárkózva hozzájuk.

A rendszerváltást tekinthetjük tulajdonképpen az EU-hoz történő csat-

lakozási folyamat tényleges aktusának, a jogharmonizáció, majd a tényleges csatlakozás gyakorlatilag csak betetőzte a folyamatot. Az átalakulás veszteségei így az EU-csatlakozás veszteségeinek tekinthetők, és közgazdaságilag modellezhetők. Az ún. transzformációs veszteségek számítási módszertanának lényege, hogy az 1990 után, a gyors liberalizáció bekövetkezése helyett a valószínűsíthető 1,5%-os növekedéssel évente számolt potenciális GDP-ből rendre kivonják a valós GDP-t. Ennek alapján 1990 és 2009 között a veszteség 80 ezer milliárd forint, amihez képest az évi 1000 milliárd pozitív egyenleg csupán kárenyhítés. Természetesen meg lehet kérdejezni az előzőekben ismertetett metódust és a konkrét adatot, de az átmenet veszteségének az uniós csatlakozási folyamathoz kötését nehéz cáfolni.

A következőkben példaként két olyan költségvetési veszteséget számszerűsítünk, amelyek közvetlenül EU-s tagságunkból adódnak. Vámbevételeinknek 75%-át 2004 óta a brüsszeli kasszába fizetjük be. A 2003. évi vámbevételünk 2014-re valorizált összege 223 milliárd forint, ennek 75%-a 167 milliárd. A másik tétel a határellenőrzés megszűnéséből származó áfavesztés. A NAV elnökhelyettese a köztelevízió adásában kijelentette, hogy az uniós csatlakozáskor „elvesztettük” határaink kétharmad részét, így megszűnt a szállítmányok közvetlen ellenőrzése, lehetővé vált az áruk uniós országok közötti szabad átvitelén alapuló áfacsalási mechanizmus, ami becslése szerint évi 1000 milliárd forint veszteséget okoz a költségvetésnek. A termelőüzemeink leépüléséből, a munkahelyek megszűnéséből származó költségvetési kiesést nem is számszerűsítve, csak ezt a két tételt összevetve az eddigi éves 1000 milliárdos, a következő hét évre tervezett 1077 milliárd forint uniós többletünkkel, egyértelművé válik, hogy pénzügyileg is vesztesei vagyunk az uniós csatlakozásunknak.

9.3. Uniós források és külföldi beruházások

Választ kell adnunk arra a kérdésre, hogy a hazánkba érkező uniós pénzek végül is kiket támogattak, mennyiben járultak hozzá legfontosabb gazdasági-társadalmi problémák megoldásához.

A kapott forrásoknak az indokoltnál jóval nagyobb része megy el az adminisztrációra, valamint ügyvédi és tanácsadói díjakra, ami a fejlesztés szempontjából veszteség. Az uniós „talált pénz” érzése pedig nagyvonalúvá teszi az adott projekt megvalósítóit, ami ahhoz vezet, hogy a kivitelezőknek bizony vastagon fog a ceruzájuk a számlázáskor. Nemritkán persze azért is, hogy a „visszaosztásnak” is meglegyen a fedezete. A korrupció

miatt jellemzően nem a legjobb ajánlattevőt választják ki, így a források felhasználása pazarlóan, rossz határfokkal történik.

Ha túlnézünk az elsődleges pénzügyi mutatókon, és azt értékeljük, hogy az adott fejlesztés, beruházás milyen mértékben javította az adott térség foglalkoztatási, jövedelmi és életminőségi mutatóit, akkor az eredmény elszomorító. Kiderül, hogy a beruházások nagy része sem a foglalkoztatáson, sem az életminőségen nem javít. Vagy azért, mert alapvetően presztízsb beruházás az, amit megvalósítanak belőle, vagy azért, mert kizorító hatást érvényesít – a támogatással létrejövő új kapacitások meglévő munkahelyeket tehetnek tönkre (olyanokat, amelyeknek támogatás nélkül kellene versenyezniük a támogatottakkal). Ilyen esetben a megszűnő munkahelyek száma megközelítheti vagy akár meg is haladhatja az újonnan létrehozottak számát.

Mivel az ország saját forrásai valóban szűkösek (amiben oroszlánrésze van az újra nem tárgyalt hatalmas államadósság-tömegnek, valamint az elrontott privatizációból fakadó forráskivonásnak és a multinacionális cégek eredményes adóelkerülési magatartásának), a rendelkezésre álló fejlesztési pénzeket az uniós támogatású projektek önrésze szinte teljes mértékben el is szívja. Vagyis ami nem kerül be az EU-s fejlesztési tervekbe, az nincs. Optimális esetben – egy jól kormányzott országban – a fejlesztési forrásokat a valós nemzetgazdasági és társadalmi szükségletek szerint rangsorolják. Nálunk nem az kap elsőbbséget a fejlesztésben, ami nekünk a legfontosabb, hanem amire könnyen „szerzünk” pénzt az EU-tól – vagyis arra, ami nekik a legfontosabb. Az EU régi országai ugyanis eredményesen képviselik a maguk érdekeit: nem teremtenek versenytársat maguknak a támogatásokkal, de még azt is igyekeznek elkerülni, hogy a hazai kínálat bővítésével az exportigényünk csökkenjen. Ezért nem lehet nemzeti ipart fejlesztenünk, viszont építhetünk szép főtereket.

A külföldi működőtőke-beruházások az európai gazdasági térhez való csatlakozást követően jelentősen megnöttek, és 2004 után növekedett a hazánkba áramló külföldi működő tőke volumene. Az eredmény azonban nem olyan egyértelmű, ha a beérkezett tőke céljait vesszük számba.

A hazánkba érkező külföldi beruházásoknak három fő motivációja volt:

- Piacvásárló beruházások, mint például az élelmiszeripar felvásárlása.
- A kormányzati támogatásokat és adókedvezményeket kihasználó beruházások.
- Olcsó, összeszerelő munkát kereső, mint például az autóipar esetében.

A külföldi beruházások ugyan növelték a termelési kapacitásokat a beru-

házáskor, de amint azt a hazai cukoripar példája is mutatja, sok esetben a felvásárlást követően pár év múlva bezárták a gyárakat, és a továbbiakban importcukorral váltották ki a haza termelést. Számos olyan beruházás, illetve beruházó cég is volt, amely kihasználta a támogatásokat, azután továbbállt olyan országba, ahol újra támogatáshoz jutott. A Jobbik számon fogja kérni a Kormányon, hogy nagyobb körültekintéssel, a beruházás jellegének vizsgálatával, gondosabb szerződéskötéssel csökkentse ezt a kockázatot.

A Fidesz-kormány kimagasló eredménynek tekinti a működőtőke-bejövetel területén az autógyártás bővülését, ezért röviden erről is el kell mondanunk, hogy „nem minden arany, ami fénylik.”

A külföldi autógyártók megtelepedése Magyarországon annak a stratégiának volt a része, amelynek során a gépjármű- és gépjárműalkatrész-gyártók a nyugat-európai piacoktól viszonylag nem túl távol, de olcsó bérű országokban hoztak létre termelési kapacitásokat. Ebben az esetben a nagy hozzáadott értékű tevékenységek a centrumban maradtak, miközben az alacsony hozzáadott értékű összeszerelő tevékenység lett kitelepítve a perifériákra, így Magyarországra is. A betelepült gépjármű- és gépjárműalkatrész-gyártó külföldi cégek által létrehozott leányvállalatok azonban alapvetően a gazdaság egészétől elszigetelve, „enklávé” jelleggel működnek. Az autógyárak első körű beszállítói is multinacionális cégek leányvállalatai. Általában csak a beszállítói piramis alján elhelyezkedő műanyag-feldolgozó és fémmezmunkáló kis vállalatok vannak hazai tulajdonban.

Magyarországon a külföldi működő tőke területi elhelyezkedését tekintve kettős hatást figyelhetünk meg. Egyrészt a privatizáció során ott vettek vállalatokat, ahol találtak, vagyis ahol azok már korábban létrejöttek, míg a zöldmezős beruházások telephelyét saját maguk választották ki. A konkrét elemzés egyértelművé teszi, hogy ezek a külföldi beruházások alapvetően torzították hazánk társadalmi-gazdasági térszerkezetét, és fokozták az eredendően meglevő főváros-vidék, illetve kelet-nyugat különbségeket. Az agrártámogatások szerkezetét elemezve megállapítható, hogy az alacsony hozzáadott értékű szántóföldi növénytermesztés fejlesztéséhez nyújtott támogatások nem szolgálták a nemzetgazdaság érdekeit, mivel azok a nagyobb hozzáadott értékű állattenyésztés rovására valósultak meg. További probléma, hogy a mezőgazdaság és élelmiszeripar egymáshoz viszonyított arányai az utóbbi évtizedekben nagyon egészségtelen irányban fejlődtek.

Összefoglalva megállapíthatjuk, hogy az EU-forrásokat az ország többnyi-

re rosszul, lassan, túl sok bürokratikus teherrel használja fel, és azoknak sem a gazdasági versenyképességre, sem a tartós foglalkoztatásra, sem a vidék felzárkóztatására nincs valóban mérhető pozitív hatása, és az egész folyamatot beárnyékolja a korrupció.

Az uniós források pályáztatása és felhasználása kapcsán kialakult rendszer egyszerűsítését, a nemzeti érdekek alá rendelését és a korrupció kíméletlen felszámolását kötelező feladatnak tartjuk. A Jobbik célja, hogy az uniós pénzek az ország érdekében és a hazai gazdasági szereplőkön keresztül hasznosuljanak. El szeretnénk érni, hogy az elnyert pályázatok esetében a folyamatosan változó jogszabályi környezet ne eredményezhesse a pályázatok újrasztrukturálását, átszámolását, a pályázati pénzek egy részének folyamatos elvesztését. Elengedhetetlennek tartjuk az EU által finanszírozott fejlesztési programok szigorú utólagos ellenőrzését, a visszaélések feltárását, polgári és büntetőjogi felelősségre vonás mellett. Az uniós finanszírozású pályázati rendszereket és eljárásokat ügyfélbaráttá kell alakítani, beleértve az eljárások egyszerűsítését és áttekinthetőségét.

Legalább négy területen szükséges előrelépni: a pályázati rendszer felülvizsgálata és egyszerűsítése, visszaéléseinek megszüntetése, támogatásainak célzottá tétele, a presztízsberuházásokkal szemben a munkahelyteremtő, foglalkoztatásnövelő beruházások előtérbe helyezése lenne a legfontosabb feladat. Fontos lenne a kutatás-fejlesztésben rejlő lehetőségek minél hatékonyabb kihasználása, különös tekintettel arra, hogy a következő, 2014–2020 közötti többéves pénzügyi ciklusban emelkedni fognak a kutatás-fejlesztési és innovációs célokra fordítható források. A K+F kiadások növelése, a vállalatok innovációs aktivitásának erősítése érdemben javítaná hazánk versenyképességét. Ehhez feltétlenül szükséges egy átfogó strukturális reform a területen.

10. Orbán Viktor gazdasági szabadságharca

Orbán Viktor miniszterelnöksége kezdetén harcot hirdetett a legnagyobb ellenség, az államadósság ellen. A későbbiekben a gazdasági szabadságharcban megszemélyesültek az ellenségek is, az IMF és az Unió irányítói, akiknek a „mentalitásával egy vidéki kócerajt sem lehetne elvezetni.”

Nos, a szavakban nem volt hiány, de talán érdemes a tetteket is mérleg-

re tenni. Persze, tudunk róla: „hagyják figyelmen kívül, amit mondok” [ignore what I say].(Idézet Orbán Viktortól az Egyesült Államok budapesti nagykövetségének egy 2008. áprilisi diplomáciai táviratából, amit a WikiLeaks szivárogtatott ki.)

10.1. Harc az államadósság ellen

Részlet a miniszterelnök 2012. március 15-ei beszédéből:

„Szabad-e az a magyar, akit víz alá nyom az adóssága? Szabad-e az az ország, ahol minden száz jövedelemadó-forintból kilencven a hitelezők-höz kerül? Szabad-e az az ország, amely szilárd talaj helyett adósságin-goványon áll? De a nagy március óta sohasem voltunk még ilyen közel a szabadsághoz. A dolog úgy áll, hogy még sohasem állt ennyi politikai, alkotmányos és gazdasági eszköz a rendelkezésünkre, hogy kitörjünk a kiszolgáltatottságból.”

A harc eredménye az ellenségnek való megfelelés, az évi 1200–1300 milliárd forintnyi kamat megbízható kifizetése, a lejáró államkötvények meg-újítása, az adósságspirálba szédülés.

Az Államadósság Kezelő Központ adatai szerint a választás hónapjában, 2010 áprilisában az államadósság 19 323 milliárd forint volt, legutóbbi adat 2014. március 31-ei, 24 256 milliárd, a növekmény 4 933 milliárd, azaz 25,5%, a rezsicsökkenéshez hasonlóan egy családra vetítve a Fidesz négy éve után 1 203 ezer Ft-tal több.

Míg Varga Mihály nemzetgazdasági miniszter a tényeket semmibe véve gátlástalanul az adósság csökkenéséről beszél, addig Orbán Viktor egy értelmelmezhetetlen nyelvi leleménnyel értékeli a kudarcot: „Megmutattuk, hogyan lehet felfeszíteni az adósságcsapda ajtaját.” Csak azt nem tette hozzá, hogy a felfeszítés után még mélyebbre zuhantunk.

10.2. Harc az IMF ellen

2013 nyarán szokásos tusnádfürdői beszédében Orbán Viktor kifejtette: utasította a gazdasági tárca vezetőjét, hogy – bár csak később járna le az IMF-nek fizetendő kölcsön – még a nyár folyamán végtörlesszen a valutaalapnak. Az ehhez szükséges összeg rendelkezésre áll, mert az elmúlt három évben a magyarok megtermelték ezt a pénzt – mondta a miniszterelnök. „Vissza fogjuk fizetni az IMF-nek az összes pénzt, és így tisztán állunk az Úr színe előtt” – fogalmazott.

A visszafizetés valóban megtörtént, persze nem mi termeltük meg ezt a pénzt, hanem februárban magas hozamú állampapírokat bocsátott ki a

Kormány az Egyesült Államokban. Már akkor jelezték, hogy a felhasználás egyik célja az IMF-hitel visszafizetése lesz. Mindez még rendben is lenne, ha nem csupán pénzügyileg szabadultunk volna meg a Nemzetközi Valutaalaptól, hanem az általa elvárt gazdasági-társadalmi elvárásokkal is szakított volna a kormány. Ez azonban nem történt meg.

A brüsszeli elvárásoknak megfelelően a fideszes parlamenti többség gyakorlatilag mindazt teljesíti, amit a Gyurcsány kormány 2008 novemberében az IMF előírásai szerint vállalt. Íme néhány tétel: a közszféra bérfelfagyasztásának fenntartása, az ország újjászervezése címén köztisztviselők ezreinek elbocsátása, a családtámogatási összegek nominális értéken való rögzítése, a rokkantnyugdíjazás kritériumainak felülvizsgálata, a gyógyszer-támogatások jelentős csökkentése. Így tehát az IMF színe előtt is tisztán állunk.

10.3. Gazdasági szabadságharc Brüsszellel szemben

A közvélemény szemében úgy jelenik meg a miniszterelnök, mint aki gazdasági önrendelkezésünk érdekében keményen szembeszáll a brüsszeli akarnoksággal. Ezt erősíti – nyilván negatív kontextusban – a balliberális média is. Valójában a szembeszállás azokban az ügyekben történt, amelyek a Fidesz-hatalom bebetonozását és egyes közjogi kérdéseket érintettek. Ezek közé tartozik az Alaptörvény megvédése, a médiatörvény ügye, a bírák nyugdíjazása és az ügyek áthelyezésének kérdése, az adatvédelmi biztos hivatalának átalakítása és így tovább.

Az érdemi gazdasági kérdésekben Orbán Viktor megfelelt az uniós elvárásoknak. A magyar uniós elnökség során alkalmazták első ízben az ún. európai szemesztert, azt az eljárást, amelynek során egy féléves egyeztetést követően gyakorlatilag az uniós pénzügyminiszterek hagyják jóvá a következő évi tagállami költségvetések fő számait. Orbán Viktor koordinációjával született meg az ún. hatos törvénycsomag, ami az EU-s gazdasági kormányzás jogszabályi alapja. A költségvetési paktummal kapcsolatban először kemény ellenvéleményt fogalmazott meg, majd – ígéretével szemben – a Parlament előzetes megkérdezése nélkül aláírta azt. (Az Egyesült Királyság és Csehország nem csatlakozott a szerződéshez.)

Talán érdemes idézni az EU-Bizottság április 7-ei sajtótájékoztatójából a magyar választások eredményére reagáló részt: Az Európai Bizottság számít Orbán Viktor miniszterelnök és Magyarország elkötelezettségére és támogatására az európai integráció jövőbeni előmozdításában. Barroso a bizottság nevében azt a szerepet méltatta, amelyet Orbán Viktor a magyar

elnökség idején az Unió gazdasági kormányzásának megszilárdításában játszott.

És végül álljon itt két reakció, ami mindent elmond az állítólagos szabadságharcról. Mindkettő Brüsszeltől érkező költségvetési „kiigazítási” (értsd megszorítási) igényre vonatkozik.

2012. október 19.: Orbán Viktor szerint akármit csinálunk, sosem elég. Azt kéri Brüsszeltől, mondják meg, szerintük mennyi hiányzik, a magyar kormány elő fogja teremteni a pénzt.

2013. május 10.: Varga Mihály nemzetgazdasági miniszter reakciója az EU-Bizottság 100–120 milliárd forintos megszorítási elvárására: Amit Brüsszel tőlünk kér, az méltánytalan, igazságtalan és szükségtelen, de teljesítjük.

10.4. A valódi gazdasági szabadságharc lépései

A Jobbik a jelenlegi helyzetünkből történő kilábaláshoz a valódi gazdasági szabadságharcot megkerülhetetlennek tartja. Ennek néhány első lépése:

– Csatlakozási szerződésünk módosításának kezdeményezése annak a diszkriminációnak a megszüntetése érdekében, amelyik a termőföldünket szabadon megvásárolható tőkének tekinti, és ezzel az ország szuverenitását veszélyezteti. Ezzel egyidejűleg a külföldiek földvásárlási moratóriumának meghosszabbítása.

– Az államadósság újratárgyalásának azonnali kezdeményezése.

– A Magyar Nemzeti Bank ne az Európai Központi Banknak, hanem a Magyar Országgyűlésnek feleljen!

– Az Országgyűlés élve a legfőbb népképviselői szerv jogával, egyben teljesítve a ráruházott kötelességet, törvényhozás útján oldja meg a devizahiány helyzetét.

11. Helyünk Európában – szerepünk az Európai Parlamentben

Az eddigi kormányok megfogalmazásával ellentétben az Európai Unió nem egyenlő Európával. Magyarország nem általa tartozik Európához, hogy belépett az Unióba, hanem földrajzi elhelyezkedése, történelme és kultúrája alapján, és a jövőben sem az alapján leszünk európaiak, hogy tagjai maradjunk-e az EU-nak, hanem általa, hogy – akár az Unióval

szemben is – hűek maradunk az európai alapértékekhez. Európa hármas talapzatra épült: a görög gondolkodásra, a római jogra és a keresztény erkölcsre. Mi, jobbikosok, hisszük, hogy Európának nemcsak a múltja, hanem a jövője is ezen értékeken alapulhat.

A lisszaboni szerződés által körvonalazódó integrációt tévútnak tarjuk, mivel az valójában egy nemzetek felett álló szuperállam megteremtésének lehetőségét nyitotta meg. Ezzel a szerződéssel egyébként az Európai Unió alapjogi chartájának minden rendelkezése kötelező érvényűvé vált. A charta alkalmazása alól felmentést kért és kapott az Egyesült Királyság, Lengyelország és utóbb, informálisan, a magyar és német népcsoportok kollektív bűnösséget kimondó Benes-dekrétumok fenntarthatósága érdekében Csehország is. A magyar parlamenti pártok kísérletet sem tettek az önrendelkezés ilyen irányú érvényesítésére.

Az EU ígéreteivel ellentétben nem oldotta meg a nemzeti kisebbségek gondjait. Kilenc év tagság után látnunk kell, hogy az Unió ugyan sok nemzeti kisebbség ügyét fontosnak tekinti, de a magyar ügy iránt teljesen érzéketlen.

Az európai államok és nemzetek együttműködésének elkötelezett hívei vagyunk, de egy valós értékek nélküli szuperállam létrehozásához nem kívánunk asszisztálni. A közvélemény-kutatási adatok egyértelműen alátámasztják, hogy a magyar társadalomban egyre nagyobb az EU elutasítotttsága, a további mélyítést pedig elsőprő többséggel vetik el az emberek. A jelenlegi Unió már egyáltalán nem azonos azzal a közösséggel, amelyhez 2004. május 1-jén csatlakoztunk, hiszen a közösség vezetői és a legerősebb tagállamok első emberei ma már nyíltan és egyértelműen beszélnek a politikai unió megteremtésének szükségességéről, és közben folyik a lopakodó birodalomépítés.

Magyarországnak meg kell találnia az Unió tagállamai között azokat a szövetségeket, akik hasonlóan gondolkodnak, mint mi, és közös fellépéssel egészen új pályára állítani a kontinentális együttműködést – megvalósítva a Nemzetek Európáját, amely a nemzetek sokszínűségére, egyenlőségére és kölcsönös érdekazonosságára épül. Amennyiben azonban az Unió továbbra is a brüsszeli központú birodalomépítés irányába halad, akkor nemzetként való megmaradásunk, termőföldünk megtartása, érdekeink érvényesítése megköveteli, hogy Magyarország kilépjen ebből a közösségből, és újragondolja nemzetközi viszonyrendszerét. Ezt a lépést természetesen egy népszavazás következményként lehetséges megtenni.

A keleti nyitás politikájának felvállalása mellett szükségesnek tartjuk egy

lengyel-magyar-horvát tengely létrehozását, megteremtve a közös érdekérvényesítés lehetőségét az Európai Uniót domináló nyugat-európai országokkal szemben.

A Jobbik a nemzeti érdekekért akár a valódi konfrontációt is vállalja Brüsszellel. Ha hazánk és az Unió érdeke között kell választanunk, mi nem fogunk félni a nemzetünk mellett dönteni.

A Jobbik a Nemzetek Európája koncepcióját képviseli, amely az európai országok együttműködését úgy kívánja megvalósítani, hogy a nemzeti önrendelkezést a jelenleginél nagyobb mértékben tartaná meg, jelentősen szűkítve a kötelező közösségi jogi aktusok területét és számát, visszaadva a nemzeti parlamentek jogkörét. A jelenlegi keretek között is szorosabb ellenőrzési jogkört kell biztosítani az Országgyűlésnek a kormány EU-ban kifejtett tevékenysége felett. Fel kell vállalni a Brüsszellel való összeütöközést olyan kérdésekben, mint a magyar termőföld, a magyar ipar vagy éppen a magyarok másodrendű állampolgárokként kezelése.

Az EU-n belül a politikai viták napi szintű tárgyává kell tenni a magyar kérdést, hiszen az EU legnagyobb jogfosztott kisebbsége a magyarság. El kell érnünk az elcsatolt területeken élő magyar közösségek önrendelkezési törekvéseit, meg kell szüntetnünk az ellenük irányuló jogi, politikai vagy éppen fizikai atrocitásokat. El kell érni a szlovák nyelvtörvény és a mindenféle alapjogi normának ellentmondó Benes-dekrétumok hatályon kívül helyezését.

A 2014-es év ugyanakkor az új Európai Parlament megválasztása következtében jelentős fordulatot hozhat az EU jövőjében. A fősodratú elemzők és az uralmon lévő politikai elit rémülten és aggódom, mi annál derültebben tapasztaljuk az EU-szkeptikus pártok folyamatos erősödését, ami nem egy országban akár az első helyet is jelentheti a számukra. Ezekkel a pártokkal sok mindenben nem értünk egyet (ahogy ők sem velünk), de az Unióval kapcsolatban hasonló platformon, a Nemzetek Európája elvén nyugvó politikai meggyőződést vallunk. Az EP-n belül ilyen módon az EU jövőjével kapcsolatos kérdésekben szövetségesnek tekintjük őket. A Jobbik képviselői éppen ezért nem elszigeteltek lesznek nézeteik miatt az EP-ben, hanem együttműködő partneri kapcsolatrendszerben dolgozhatnak az elkövetkező években.